

AGENDA URBANA
VALENCIANA

Redacció participada de l'Agenda Urbana Valenciana

Metodologia i criteris per definir el procés participatiu i la redacció de l'Agenda Urbana Valenciana

Document:

Redacció participada de l'Agenda Urbana Valenciana.

Metodologia i criteris per definir el procés participatiu i la redacció de l'Agenda Urbana Valenciana

Àmbit:

País Valencià

Redacció:

*estel, SCCL + monoDestudio

Promotora:

Generalitat Valenciana

Direcció General de Política Territorial i Paisatge

Fotografia de portada:

Reg a manta de planters de cols a Alboraià (foto Miquel Francés).

Índex

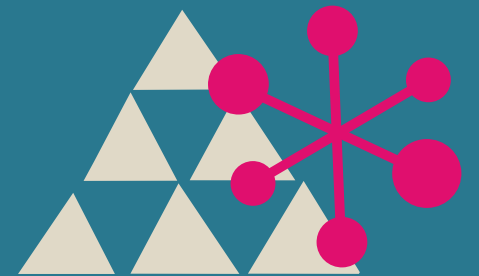
Introducció.....	4
Context i estructura	5
El marc documental.....	6
El mapa d'agents	8
L'estructura de continguts	9
Els temes crítics	10
Aproximació metodològica.....	17
El procés de redacció a grans trets	18
Metodologia pre-concurs	20
Metodologia post-concurs	22
Terminologia	27
Planificació estratègica.....	28
Conceptes metodològics	30
Annex I:	
anàlisi d'agendes urbanes	32
Annex II:	
llistat d'agents.....	40
Annex III:	
exemple d'eina d'amplificació	45
Annex IV:	
materials panell d'expertes.....	48
Annex V:	
marc exploratiu i bibliografia.....	60

Introducció

Aquest document és el resultat del treball participatiu que es va realitzar internament amb la Conselleria de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat, i amb la Conselleria d'Habitatge de la Generalitat Valenciana. L'equip de consultors (*estel + monoDestudio) l'ha redactat amb la implicació directa de les Direccions Generals de diferents conselleries de la Generalitat, i la col·laboració d'un extens elenc de professionals especialistes del territori valencià i de l'estat espanyol.

El document exposa la metodologia i els criteris per definir el procés participatiu i la redacció de l'Agenda Urbana Valenciana, amb la voluntat d'impulsar-la i garantir-ne una redacció participada. Això vol dir que la manera d'elaborar els continguts de l'Agenda Urbana Valenciana no es pot deslligar de la implicació activa dels diferents agents sectorials, territorials i administratius del País Valencià, és a dir, de tots els seus i de totes les seues habitants.

Aquest ha sigut un treball progressiu i acumulatiu, amb la vocació de seguir sent-ho en la següent etapa: el concurs públic per a l'elaboració de l'Agenda Urbana Valenciana. És per això que, a qui pertoque la responsabilitat de continuar aquest treball, ací trobarà una detallada referència per desenvolupar-lo: marc documental, mapa d'agents, estructura de continguts, temes crítics i metodologia per a la seua redacció participada.

Context i estructura

El marc documental

L'exploració dels diferents documents que exposem al diagrama ha servit per elaborar la proposta estructural i metodològica per la redacció participada de l'Agenda Urbana Valenciana. Aquesta exploració s'ha realitzat des de dues dimensions, la substantiva i la procedimental, i d'aquestes s'han extret els elements clau que poden servir per estructurar el treball i la redacció de la AUV, tot adequant-se al context actual del territori.

Adicionalment, a l'annex del present document, s'incorpora una breu llista de bibliografia de referència, sense perjudici d'altres documents importants que puguen referir en el moment oportú les diferents Direccions Generals que han participat en el procés d'elaboració d'aquest document.

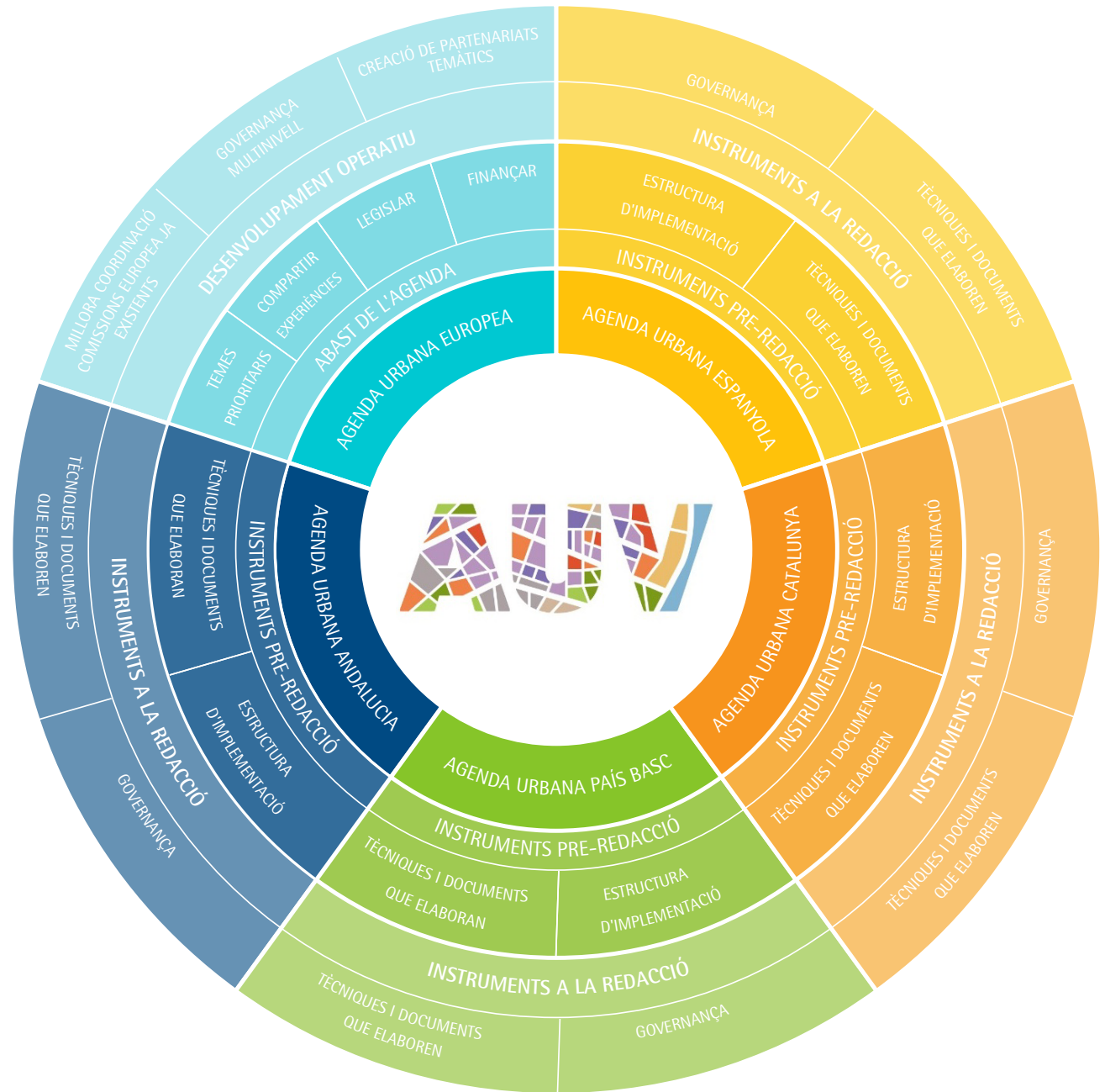

Diagrama 1
Documents estudiats i sistematització exploratòria

Dimensió substantiva

Metodologia

S'aglutinen els objectius estratègics de cada Agenda en grans dimensions, encara que reben diferents denominacions, s'ha atès a l'àmbit sobre el qual pretén intervindre, i s'analitza dins de cada dimensió quins són els seus objectius operatius i què és allò que despleguen a posteriori les accions. S'analitza quin tipus d'accions predominen i el grau d'integralitat amb altres dimensions o àrees.

Elements clau

Un element fonamental a tots els documents és afavorir la integralitat entre les àrees o temes generals, els objectius estratègics, els objectius operatius i les accions, de manera que moltes de les accions a implementar es poden referir a diverses àrees temàtiques. A la redacció de les diverses agendes hi ha un esforç per marcar la integralitat de temes específics. A les agendes apareixen en termes generals elements integrals com la governança, la justícia social, la sostenibilitat i la perspectiva de gènere. El dret a la ciutat, com a concepte, és referent a algunes de les agendes.

Del contingut de les agendes s'extrauen temes crítics que afavoreixen el desenvolupament dels objectius estratègics i les actuacions, d'aquests s'observa com la policentralitat del territori, el paper de les ciutats intermèdies com nous nodes de centralitat, l'economia local sostenible i de proximitat, entre altres, han sigut temes fonamentals, generant espais de debat en el procés de redacció.

Dimensió procedimental

Metodologia

S'analitzen el tipus d'instruments que han sigut utilitzats per a elaborar cada Agenda, diferenciant entre aquells que han servit per a conformar els criteris i la governança en la fase prèvia a la redacció, i els que han servit durant la pròpia redacció.

Elements clau

Entre els instruments de pre-redacció hi han els que conformen l'estructura per implementar la redacció de l'agenda. Ací el més rellevant és la necessitat de conformar un primer equip assessor pluridisciplinar i multinivell, que represente de manera horitzontal (diversitat de departaments i àrees) i vertical (personal tècnic, experts col·laboradors) la xarxa inicial de treball. El treball previ que s'ha fet és el mapatge intern d'iniciatives pròpies, de documents previs propis dels territoris per tal d'establir l'estratègia base per a la posterior redacció de l'Agenda (indicadors, diagnòstic, reptes, plans estratègics territorials, ODS,...), i el mapatge d'actors i agents fonamentals així com de plataformes existents en matèries relacionades amb l'Agenda.

Altres eines fonamentals prèvies a la redacció, han sigut el disseny d'un Marc d'Implementació que garantisca la futura posada en marxa de les accions al territori. També s'ha dissenyat un Marc de Coherència en polítiques, per assegurar la idoneïtat de les línies d'actuació amb les fites de l'Agenda.

Per últim, i en l'àmbit de la Governança durant la redacció de les Agendes, és d'especial interès l'esforç que s'ha fet per enfortir xarxes locals ja establertes com a espais de coordinació, i facilitar la posterior implementació dels plans d'acció. Les eines participatives durant la redacció són principalment tallers de treball, entrevistes i qüestionaris; i els òrgans establerts principalment són els grups motor, les comissions tècniques, les coordinacions tècniques, els grups de treball temàtics i els grups de desenvolupament urbà (seguiment i avaluació).

El mapa d'agents

El mapa d'agents és una eina en construcció permanent durant el procés de redacció de l'Agenda Urbana Valenciana. En aquest apartat se'n mostra el resultat acumulat durant el procés de treball d'elaboració del present document. S'assumeix que el mapa d'agents anirà variant o creixent en funció del desenvolupament de la redacció participada i dels criteris que es vagen acordant. En l'annex d'aquest document, afegim els continguts d'aquest mapa en format llista.

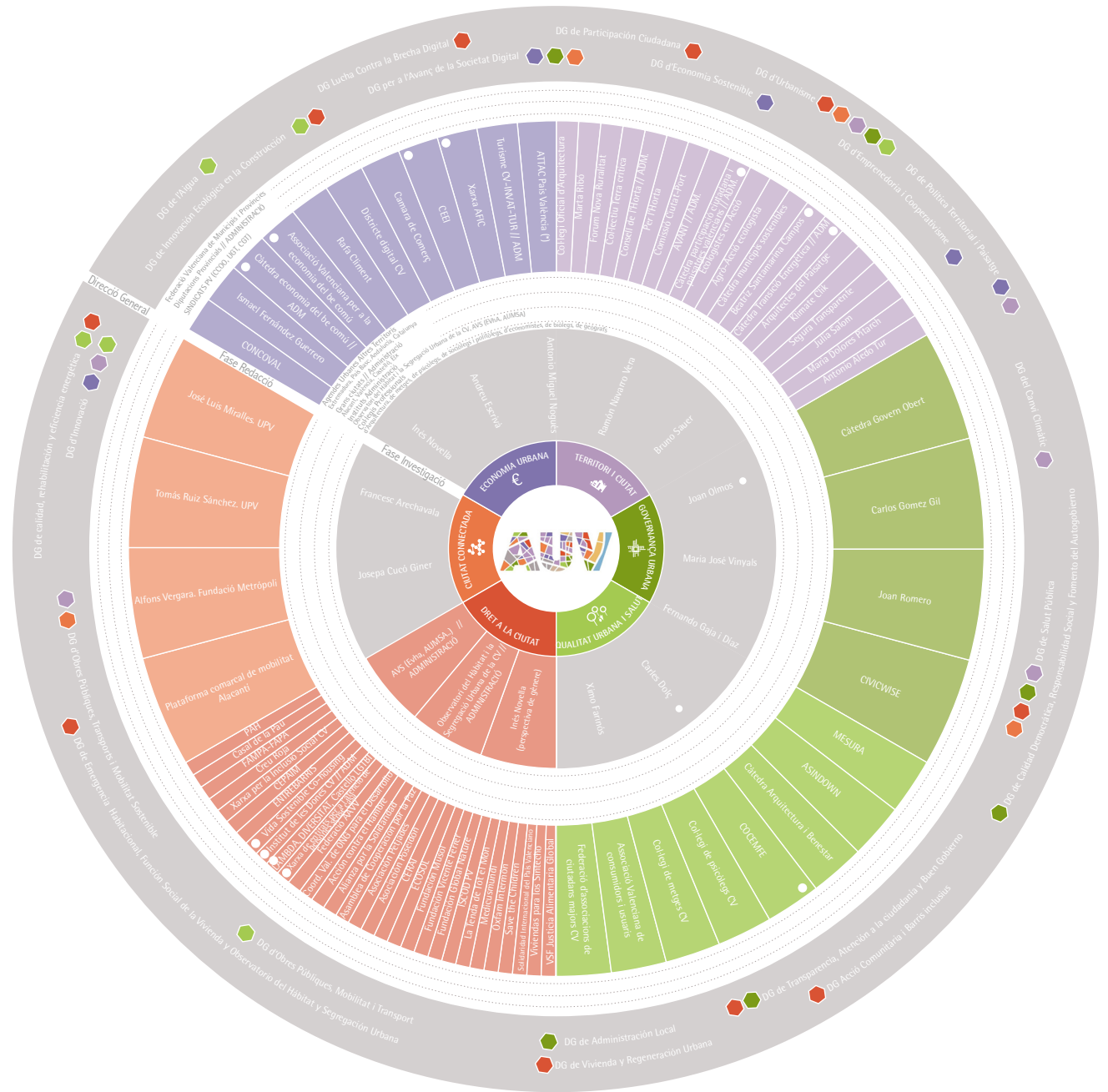

Diagrama 4
Mapa d'agents per blocs temàtics i fases

■ Blocs temàtics   ■ Agents   ○ Agents proposats de l'equip tècnic   ..... Agents globals intersectorials

L'estructura de continguts

De l'anàlisi d'aquests documents, proposem una Agenda Urbana Valenciana que es base en la premissa de treballar, col·laborativament i a diferents escales, cadascun dels continguts que s'incorpora a cada element de l'estructura. A banda, intentem que siga una estructura que permeta la continuïtat i coherència entre el treball previ que s'ha fet abans del concurs per a la redacció de l'AUV, i el treball que ja haurà de fer l'equip guanyador. La base d'aquesta estructura és la flexibilitat i elasticitat a l'inici, per incorporar continguts progressivament, i convertir-los en resultats més concrets i tancats a mesura que avance el procés de treball participatiu i la redacció: la redacció participada.

Proposem partir de la reflexió per blocs temàtics predefinitos (Economia urbana; Territori i ciutat; Governança urbana; Qualitat urbana i salut; Dret a la ciutat; Ciutat connectada), a partir dels quals es concretaran tot un seguit de continguts inicials, sectors i agents, temes crítics, línies vermelles,... durant la fase prèvia al concurs. L'equip guanyador del concurs partirà d'aquest treball previ i, amb les fites que exposem a la proposta metodològica, el refundrà en un únic Marc Estratègic, del que es desprendran de manera successiva els Objectius Estratègics, els Objectius Operatius i les Línies d'Actuació i indicadors necessaris.

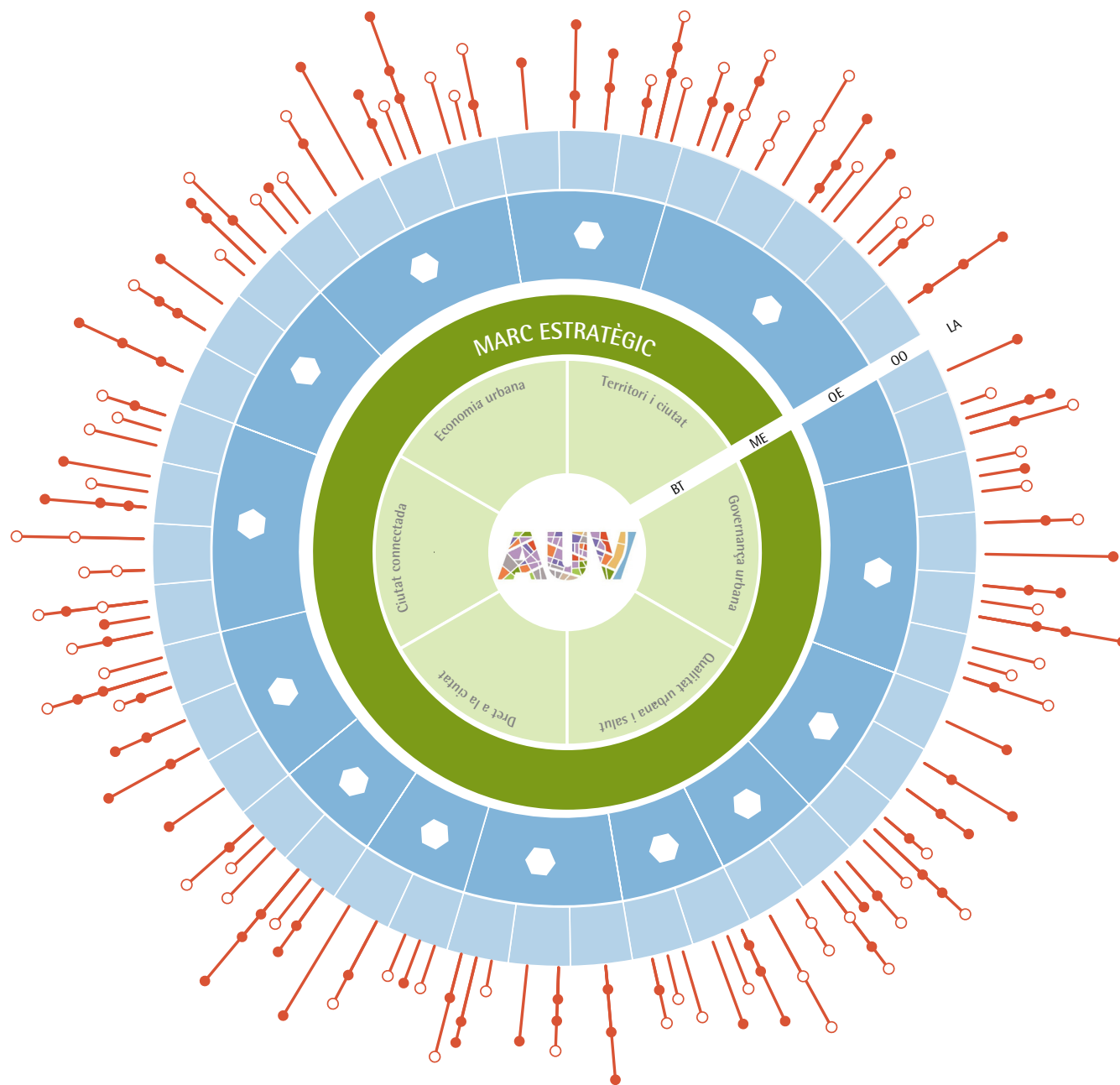

Diagrama 2
Proposta: blocs, marc, objectius i accions

- Blocs temàtics
- Marc estratègic (ME)
- Objectius estratègics (OE)
- Objectius operatius (OO)
- Línies d'actuació (LA)
- Accions realitzades
- Accions pendents

Els temes crítics

En aquest apartat es mostren, organitzats per blocs temàtics, els aspectes que de manera prioritària ha d'abordar l'Agenda Urbana Valenciana. No són continguts fixats, sinó que són la base per a la redacció del Marc Estratègic i el seu desplegament, i s'han definit amb aportacions de tècnics i tècniques de l'administració i de professionals independents participants al panell d'expertes realitzat durant la fase inicial.

En l'annex del present document, incloem els qüestionaris originals amb què es van plantejar les dues rondes del panell d'expertes mencionat, amb els quals es va arribar a la versió definitiva dels temes crítics que hi han a continuació.

S'ha de tindre present que, a més dels temes crítics, és fonamental incorporar els elements integrals al procés de redacció participada de l'Agenda Urbana Valenciana. No són elements temàtics o específics, sinó que es deuen enfocar des d'una perspectiva integrada, i per tant tots els objectius, accions i demés continguts de l'Agenda Urbana Valenciana els han d'incorporar implícitament o explícitament: Gènere, Governança, Sostenibilitat ambiental i Justícia social.

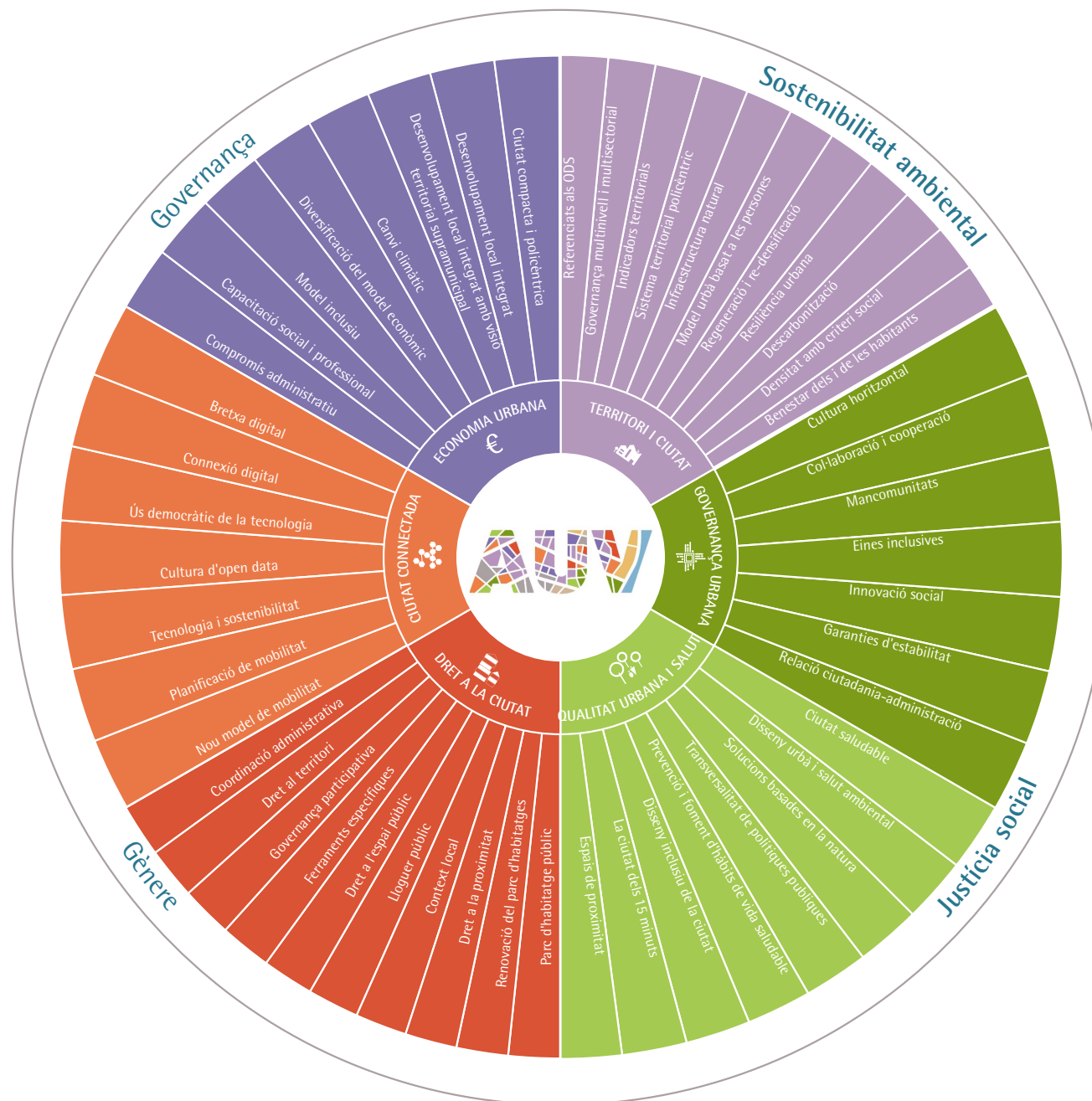

Diagrama 3
Proposta de temes crítics per blocs temàtics

Economia Urbana

L'Agenda Urbana Valenciana ha de provocar un canvi de base del model que es centre en l'escala humana del desenvolupament econòmic i en que aquest siga equitatiu, solidari i sostenible. Alguns elements a desenvolupar per aquest canvi serien:

- Basar l'economia urbana en un model de ciutat compacta i policèntrica amb una barreja d'usos que permeta desenvolupar la majoria de les activitats quotidianes en un entorn de proximitat que evite la dependència del desplaçament motoritzat. Aquest model de ciutat compacta no ha de suposar mai una ciutat congestionada.
- Establir esquemes de Desenvolupament Local Integrat en base a les capacitats i necessitats dels territoris i de les persones que els habiten, però també en base a oportunitats de canvi i urgències que provoca la crisi ambiental i social, per tal d'establir estructures econòmiques diversificades i multisectorials que puguen ser capdavanteres en I+R+I i en la col·laboració entre sector públic i privat en base a processos de compra pública innovadora.
- Aquest esquema de Desenvolupament Local Integrat deuria tenir una visió territorial supramunicipal, probablement a escala comarcal, per a que les polítiques definides puguen tenir impacte real al territori i generar situacions harmòniques que superen les dependències i desigualtats entre espais urbans i no-urbans, generant entorns sostenibles a nivell econòmic, social i ambiental (barris, pobles...).

Per a que les polítiques siguen efectives serà necessari desenvolupar instruments supramunicipals que siguen vinculants en eixes àrees territorials.

- La finalitat d'aquest model, enfocat en la sostenibilitat, implicaria necessàriament mesures potents contra el canvi climàtic que acceleren la descarbonització de l'economia fent un ús molt més eficient de l'energia i apostant clarament per l'economia circular en tot el procés de producció-consum-residus. Aquesta aposta s'ha de materialitzar en el curt termini i estar totalment alineada amb l'European Green Deal.
- La diversificació del model econòmic suposarà una recuperació i posada en valor de sectors econòmics: el sector industrial, tant transformant i adaptant l'existent com enfocant el futur a les indústries verdes; i també el sector primari, enfocat a la producció ecològica. Tots dos sectors tenen un gran impacte a nivell territorial així com a les possibilitats de promoure un consum de proximitat real. Aquesta diversificació multisectorial implica també, de manera ineludible, una reflexió sobre el sector turístic i la construcció, així com la potenciació amb recursos de sectors complementaris com el cultural, o de sectors emergents com el que puga sorgir a partir de solucions basades en la natura. D'aquesta reflexió global es podran extreure noves propostes d'economia social, nous nínxols laborals i noves eines innovadores. Aquesta diversificació deuria equilibrar els nostres sistemes econòmics urbans molt dependents del sector serveis. La ciència i la

investigació deuran ser activitats estratègiques.

- Tota aquesta conceptualització d'un nou model d'economia és fonamental que no perda de vista l'obligació de ser assequible i de beneficiar a tota la societat, per tant necessitarà dotar de recursos als serveis públics per tal de garantir un model inclusiu amb una forta capacitat conciliadora, que entenga un sistema local de cures com un d'eixos serveis públics bàsics.
- Per aprofitar el potencial de canvi que promoga l'Agenda Urbana Valenciana serà imprescindible acompanyar-la d'un important component de formació per tal de tenir una societat i uns professionals capacitats per desenvolupar les eines, processos i recerca necessària per aquest nou model d'economia urbana. Caldrà transformar tant les feines com els treballadors i treballadores.
- Aquesta transformació econòmica necessita estar dintre de les agendes de les polítiques públiques locals i per tant s'ha de plantejar un finançament correcte de l'Administració Local que permeta el desenvolupament d'aquestes polítiques. És fonamental definir mesures que eviten la bretxa de gènere a aquesta adaptació econòmica.

Territori i ciutat

L'Agenda Urbana Valenciana pretén assentar les bases per garantir l'equilibri territorial amb un desenvolupament integrat, que incorpore al concepte de territori les relacions socials, econòmiques, ecològiques, culturals de proximitat i complementàries, amb una visió global, holística i integrada. Els elements articuladors d'aquest àmbit temàtic són els següents:

- Tindre els ODS com marc de referència del model de desenvolupament territorial per garantir uns paràmetres equitatius de benestar en el procés de planificació estratègica del territori. Incorporar indicadors que mesuren l'abast de les accions en base als ODS.
- Tendir cap a un model territorial que afavorisca la cohesió i vertebració de tots els serveis, incorporant una gestió estratègica i coordinada, afavorint eines de governança territorial multinivell i multisectorial.
- Incorporar al model de desenvolupament territorial indicadors d'anàlisi que mesuren aspectes diversos propis de les realitats territorials complexes, tenint en compte el marc de referència dels ODS (pobresa, salut, innovació, impacte climàtic...).
- Enfortir un sistema territorial valencià policèntric, amb un gran nombre de ciutats mitjanes ben distribuïdes i que siguen capaces d'organitzar-lo. Equilibrar centralitats urbanes i aconseguir relacions de complementarietat, evitant la segregació i les desigualtats socials en el territori, ser motor d'una nova ruralitat. Les mesures a aquest efecte, s'haurien d'implementar des d'una perspectiva que afavorisca la governança als territoris amb una major cooperació intermunicipal i planificació estratègica a escala supramunicipal.
- Integrar el paisatge urbà i les àrees territorials i rurals contigües amb instruments que contribuïsquen a mantindre el valor del capital natural i milloren les infraestructures de suport a la biodiversitat. La infraestructura verda i blava com a element clau per establir relacions als territoris. Una dotació de serveis que incorpore els nous reptes actuals: que mitiguen l'impacte climàtic, ecosistèmics, de biodiversitat, de connexió, de foment de la governança,...
- Model urbà basat en la compacitat, la complexitat, la diversitat i l'adaptabilitat on les persones estan al centre de les polítiques urbanes. A partir de la integració d'usos i funcions en les diferents escales d'intervenció, garantint un desenvolupament equilibrat de l'estructura social. Establir mecanismes de reaprofitament de les estructures d'habitatge inacabades integrant-los al parc públic d'habitatges i i donar solució als buits urbans des d'una perspectiva social, econòmica, sostenible i de salut.
- Tendir cap a les ciutats compactes que primen la regeneració i re-densificació dels centres urbans reduint o evitant el creixement desmesurat de les ciutats. Instruments d'ordenació que faciliten la cohesió del territori i de les trames urbanes. Potenciar la rehabilitació i la regeneració, i el tractament sostenible dels espais en desús pensant en "fer barri" dins de les ciutats.
- La resiliència urbana ha de servir com instrument per a una gestió dinàmica on les persones i les seves transformacions són el centre d'eixa renovació, la ciutat ha de saber adaptar-se als canvis poblacionals, culturals i socials propis de les societats actuals.
- Facilitar infraestructures mediambientalment sostenibles per assolir la descarbonització total dels territoris. Incorporar serveis de caràcter ecològic a les trames urbanes com a garantia per reduir l'impacte mediambiental que es produeix a les ciutats, mentre incorporem a la vida quotidiana relacions humanes centrades en la sostenibilitat.
- Desenvolupar mecanismes que puguem pal·liar i/o evitar els efectes negatius dels processos de regeneració urbanística, evitant l'elitització de la vivenda i garantint l'accés. S'ha de tendir cap a un procés de reconversió de la ciutat consolidada que possibilita la densitat amb criteri social.
- Posar la persona al centre de l'agenda, i des d'ací, construir un model urbà ambientalment, econòmicament i socialment sostenible. Un model urbà que siga proactiu en la cerca del benestar global de la persona, per tant, que li garantisca protecció i confort climàtic i que permeta espais d'interacció social amplis i accessibles. De la mateixa manera, proposar un enfocament que incloga valors com la cooperació i la solidaritat.

Governança Urbana

L'Agenda Urbana Valenciana ha de fomentar la cultura de la participació i la presa de decisions de baix cap a dalt, creant i millorant els canals de participació tant dins de les institucions com cap a la societat, advocant per la transparència, el seguiment, l'avaluació i la rendició de comptes. Els elements que integren aquesta àrea són els següents:

- Foment d'una cultura de presa de decisions horitzontal, que tendisca cap a estructures de baix cap a dalt (bottom-up), tant dins de les institucions com cap a fora. Generar sistemes de governança basats en models d'aprenentatge continu que fomenten la corresponsabilitat ciutadana, el debat obert i el diàleg, garantint espais estables que fomenten la cultura de la participació, així com estructures estables de presa de decisions, de rendició de comptes i avaluació.
- Articular xarxes de col·laboració i treball conjunt per potenciar fórmules de confluència i coordinació a diferents escales per fer de l'Agenda un projecte compartit. Establir eines que fomenten les relacions de cooperació i promoure bones pràctiques de governança metropolitana multinivell.
- Enfortir el paper de les mancomunitats com agents articuladors d'un model de governança multinivell i amb una visió més propera als territoris. L'enfortiment dels ens intermunicipals ha d'anar acompanyat de garantir mecanismes de participació, transparència i rendició de comptes.
- Foment d'eines accessibles, obertes, pedagògiques amb perspectiva inclusiva per reduir les desigualtats en matèria de participació. Desenvolupar mecanismes, a través de les noves tecnologies i de funcionament dels serveis institucionals, que reduïsquen les dificultats de participació de la ciutadania, especialment aquells sectors amb més entrebancs objectius.
- Integració de la innovació social en la elaboració de la política pública incorporant al teixit associatiu i societat civil organitzada en els processos de disseny de les mateixes. L'administració com agent facilitador per a que la societat civil pugui encetar iniciatives derivades de l'Agenda Urbana Valenciana.
- Potenciar eines i metodologies per garantir l'estabilitat als processos de presa de decisions, incorporant mecanismes per a la planificació estratègica, l'avaluació i la rendició de comptes per dotar de seguiment aquelles accions que s'estan duent a terme. Adoptar una visió deslligada del curt termini i garantir la transparència.
- Obrir les institucions administratives a la ciutadania, apropar els serveis i fer-les accessibles. Reforçar les capacitats municipals per incorporar eines i recursos que faciliten la relació ciutadania-administració i enfortint línies de comunicació.

Qualitat urbana i salut

L'Agenda Urbana Valenciana vol anar cap a un model de ciutat de les cures com element central de la qualitat urbana, adaptant els entorns urbans a les diferents etapes en el cicle vital, promovent el benestar de tothom i l'equitat a les ciutats. Els elements que desenvolupen aquesta àrea són els següents:

- Foment de la ciutat saludable atenen a tres components; el físic incorporant infraestructura verda i serveis ecosistèmics a l'interior de les ciutats i com eixos de relació entre barris, el cognitiu incorporant i integrant la diversitat als espais urbans i el socioemocional generant espais públics relacionals, reconeguts per tothom que faciliten establir xarxes socials de proximitat.
- Incorporar al disseny urbà el factor de salut ambiental com eina per tal de reduir els riscos que tenen per a la salut les problemàtiques mediambientals a l'àmbit urbà (illes de calor, estrès hídric, pol·lució, sorolls...).
- Fomentar eines d'anàlisi i xarxes de informació en salut i benestar urbà als barris i aplicar solucions basades en la natura que donen respostes adaptades a cada territori.
- L'àmbit de la salut vinculat de manera transversal a totes les polítiques públiques i la necessitat d'emprar el marc de ciutat saludable en la concepció del model urbà integrant la natura al funcionament de la ciutat.

- Fer polítiques de salut basades en la prevenció i en el foment d'hàbits de vida saludable de caràcter comunitari. Fomentar eines com plans de salut comunitària, espais de formació en salut preventiva o escoles de vida saludable com espais d'aprenentatge i d'enfortiment de xarxes de barri que atenguen a les cures.
- Planificar des d'un disseny inclusiu de la ciutat i els espais urbans, entenen aquest com un disseny que incorpore altres perspectives (de salut, social, de les cures, culturals, de gènere...), amb un resultat que pose en valor l'escala humana, i que siga integral i equitatiu. Que es fomenti la proximitat i la solidaritat interurbana compartint recursos i establint relacions més cooperatives als territoris.
- Tendir cap a ciutats dels "15 minuts caminant" on hi ha una redistribució equitativa i diversa d'usos, serveis, equipaments, espais de treball,... propera i connectada. Que permeta l'accés i les relacions quotidianes de proximitat fomentant relacions basades en les cures.
- Potenciar espais de proximitat amb productes que es produeixen en un radi relativament pròxim, però que també tenen a veure amb l'estacionalitat i la qualitat. Redueixen les emissions relacionades amb el transport de mercaderies, la petjada ecològica, la contaminació i l'emissió de gasos d'efecte hivernacle.

Dret a la ciutat

L'Agenda Urbana Valenciana ha d'establir els protocols i polítiques per tal de garantir el dret a la ciutat, entès com dret a la vida urbana, la qualitat urbana i l'habitatge, com un element vertebrador de les polítiques redistributives i de justícia social enfocades a la millora de les condicions de vida. Els elements que donen l'abast d'aquest tema i sobre els que s'haurà de treballar la redacció de l'agenda són:

- Incrementar el parc d'habitatge públic, tant fent ús de la promoció pública directa contemplant noves formes de tinença i fer una aposta clara pel lloguer públic. Un altre element important per a aquesta política d'habitatge públic serà que done cobertura als col·lectius més vulnerables de la societat, com ara persones joves, gent gran, famílies monomarentals i monoparentals, persones sense sostre,... Tenir capacitat per dur a terme aquestes polítiques implica aconseguir sòl públic que permeta equilibrar el mercat i també tenir estructures de gestió local pública del sòl i l'habitatge.
- Promoure polítiques per a la renovació del parc de vivendes, gran part del qual es troba envellit i no compleix amb les mesures d'accessibilitat, sostenibilitat i confort exigibles. Aquesta rehabilitació d'habitatges ha de combinar-se amb polítiques actives per al canvi d'usos d'espais infrautilitzats i per la intermediació pública per tal de disminuir els habitatges buits.
- Amb l'Agenda Urbana s'ha d'aconseguir que el territori deixi de ser generador de desigualtats i lluitar de manera ferma contra la segregació, evitant desenvolupaments que puguen provocar la creació de guetos i/o que incrementen la suburbanització. Mantenir una ciutat compacta amb diversitat d'usos, de rendes, d'edats... genera condicions per a la millora de la qualitat de vida. Aquest dret a la ciutat ha de ser també un dret a la proximitat.
- Les polítiques encaminades a promoure el dret a la ciutat han de tenir molt en compte el context local al qual es desenvoluparan, i establir accions contra les problemàtiques específiques que vulguen afrontar. També han de tenir present la relació amb les persones que habiten la ciutat, entendre les diferències i necessitats en relació al cycle de vida, el gènere, les capacitats físiques,... i promoure un dret a la ciutat inclusiu.
- Ja hem comentat la importància del lloguer públic com a dimensió del dret a la ciutat que, a banda, pot tenir influència en els preus globals de l'habitatge. Aquesta pot ser una estratègia d'equilibri i salvaguarda que impedisca l'expulsió d'habitants de certes parts de la ciutat que puguen estar immerses en processos de gentrificació. També formaria part d'aquesta salvaguarda la definició de mesures que impediren l'especulació i garantiren que les plusvàlues de les actuacions tinguen també repercussió social.

- El dret a la ciutat no és exclusivament dret a l'habitatge i ha de tenir en compte les dimensions d'accés a espai públic de qualitat i a béns i serveis públics i comunitaris, sent aquesta una estratègia redistributiva que fomenta la igualtat d'oportunitats.
- S'hauran de definir ferramentes pròpies per pal·liar situacions de desigualtat existents, com ara els Plans de Barri, amb els quals dissenyar inversions que equilibren els territoris i que es combinen amb Plans de Desenvolupament Comunitari.
- Enfortir les xarxes d'entitats socials i promoure la governança participativa és fonamental per a una integració completa als espais que s'habiten.
- Encara que hem parlat tota l'estona de dret a la ciutat, és fonamental entendre que aquesta referència teòrica s'ha de prendre ara amb visió territorial, és un dret al territori que afecta a espais urbans i rurals per igual, és també un dret a la natura.
- Tots aquests elements necessiten d'una coordinació estreta entre les diferents administracions que tenen competències en aquesta matèria, per tant l'Agenda Urbana Valenciana ha de buscar eixos elements de coordinació.

Ciutat connectada

Entenent la connectivitat des de les seves vessants física i tecnològica, l'Agenda Urbana Valenciana ha d'abordar el problema de la mobilitat a les ciutats i les seues conseqüències, i vetllar per a que les noves tecnologies impacten positivament en el desenvolupament sostenible de les ciutats, del sector de la producció i de l'economia des d'una perspectiva de sostenibilitat mediambiental. Els elements que integren i dimensionen aquesta àrea són els següents:

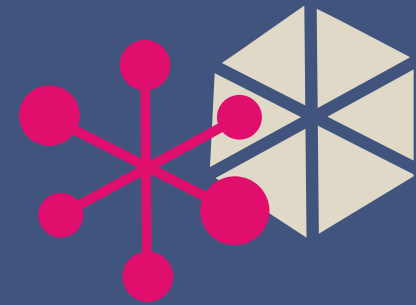
- Canvi de model de mobilitat que comporta millores al territori reduint l'impacte mediambiental (gasos d'efecte hivernacle), facilitar l'accés no motoritzat als llocs de treball, reduir la despesa econòmica i el finançament públic en l'ús del transport privat, potenciant la intermodalitat i generant nodes d'interconnexió, incrementant els serveis de transport públic amb una xarxa d'infraestructures adequada i de qualitat.
- Abordar des d'una perspectiva crítica el problema de la mobilitat a les ciutats i les seues conseqüències, entre les quals se situa el declivi de l'espai públic i la falta de qualitat de la vida urbana. Planificació de la mobilitat acord amb les necessitats del territori. Incorporar a la planificació urbana xarxes d'infraestructura verda com a mode de connexió interurbana de tipus tou.
- Utilitzar la tecnologia per a millorar les condicions de vida, influint en diversos àmbits com el mediambiental, econòmic, governança,... Dissenyar

eines que fomenten l'aprenentatge a la ciutadania per a un ús adequat de les noves tecnologies. Alhora que incorporem tecnologies que impacten positivament en el desenvolupament sostenible de les ciutats i fomenten l'ús d'energies alternatives.

- Eines digitals de planificació que faciliten l'accés i la participació. Les ciutats han d'impulsar els canvis organitzatius i tecnològics necessaris per a gestionar i governar les dades que generen. Anar cap a una cultura del open data que ajude a millorar els serveis públics, tant com la presa de decisions i anar cap a processos emergents d'innovació social urbana.
- La digitalització dels nous planejaments per fomentar un urbanisme més àgil i estratègic, de barris i de carrers, que faça un ús democràtic de les noves tecnologies. Dinàmic i atent als canvis.
- Augment de la connexió digital entre l'administració autonòmica i les administracions locals en relació a la gestió d'atenció ciutadana i reducció de tràmits. Establir eines per saber adaptar el mercat laboral als nous canvis de la societat del coneixement i del saber per tal de generar nous models de treball al territori.
- Abordar la bretxa digital i els desequilibris territorials en l'accés a les eines digitals, fomentant xarxes digitals als entorns rurals i dispersos per a facilitar el seu accés, generant territoris en xarxa.

Aproximació metodològica

El procés de redacció a grans trets

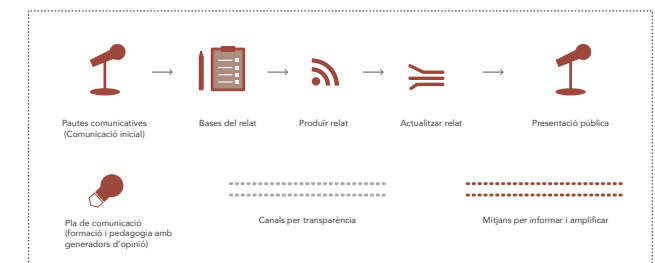
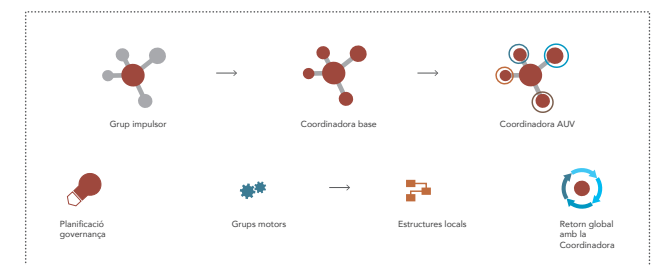
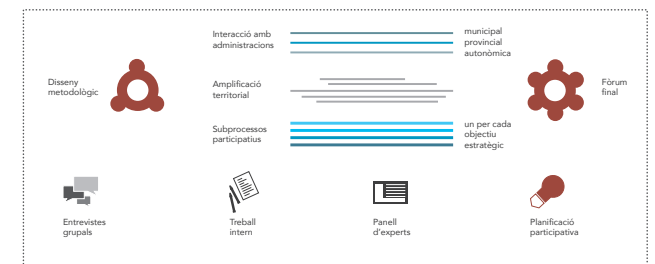
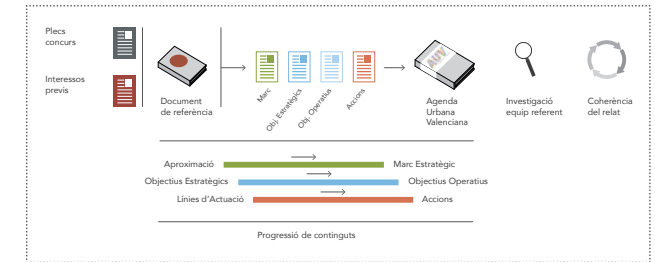
Establím quatre grans línies de treball al procés metodològic, amb la intenció que aquestes tinguen continuïtat des de la fase pre-concurs i fins a la fase post-concurs:

1. **Redactar:** són els treballs relacionats amb la producció de documents i resultats que, sumats, componen tots els elements que conformaran l'Agenda Urbana Valenciana (AUV).
2. **Cooperar:** incloem ací els treballs relacionats amb els processos, accions o eines participatives necessàries per la seua redacció.
3. **Governar:** establím ací les estructures de seguiment i avaluació que acompanyaran l'Agenda.
4. **Difondre:** ací s'exposen les fites relacionades amb la comunicació, la transparència i el dret a la informació.

El procés busca, tal i com es demana a les agendes europea i de l'ONU, treballar amb elements integrals que marquen el desenvolupament del document. A l'apartat de Terminologia exposem amb més detall aquest assumpte.

És molt important també el fet de garantir que hi haurà una vinculació real amb el territori, que permeta prendre decisions a diferents escales. Es tracta d'un document d'abast autonòmic, però no es poden descuidar les fonts d'informació que suposen els municipis, això sense comptar que, de facto, són els agents últims encarregats de la conversió de l'AUV en polítiques públiques municipals. Tant a la fase pre-concurs com a la post-concurs, caldrà establir una vinculació clara amb els municipis.

Per finalitzar, volem ressaltar la importància d'assumir els temes crítics que ha d'afrontar l'Agenda, doncs serà precisament el tractament d'aquestos temes, que impulsarà el document o el convertirà en quelcom sense eficàcia. Aquestos temes crítics han de tenir dues vessants: la primera la podem aprendre del que han fet altres agendes, aspectes que n'han facilitat la seua implementació; la segona és la que convertirà l'AUV en una eina específica, que tracte temes concrets del nostre territori. Definir aquestos temes sobre els que reflexionar, de manera clara i concisa, és un pas pre-concurs fonamental.

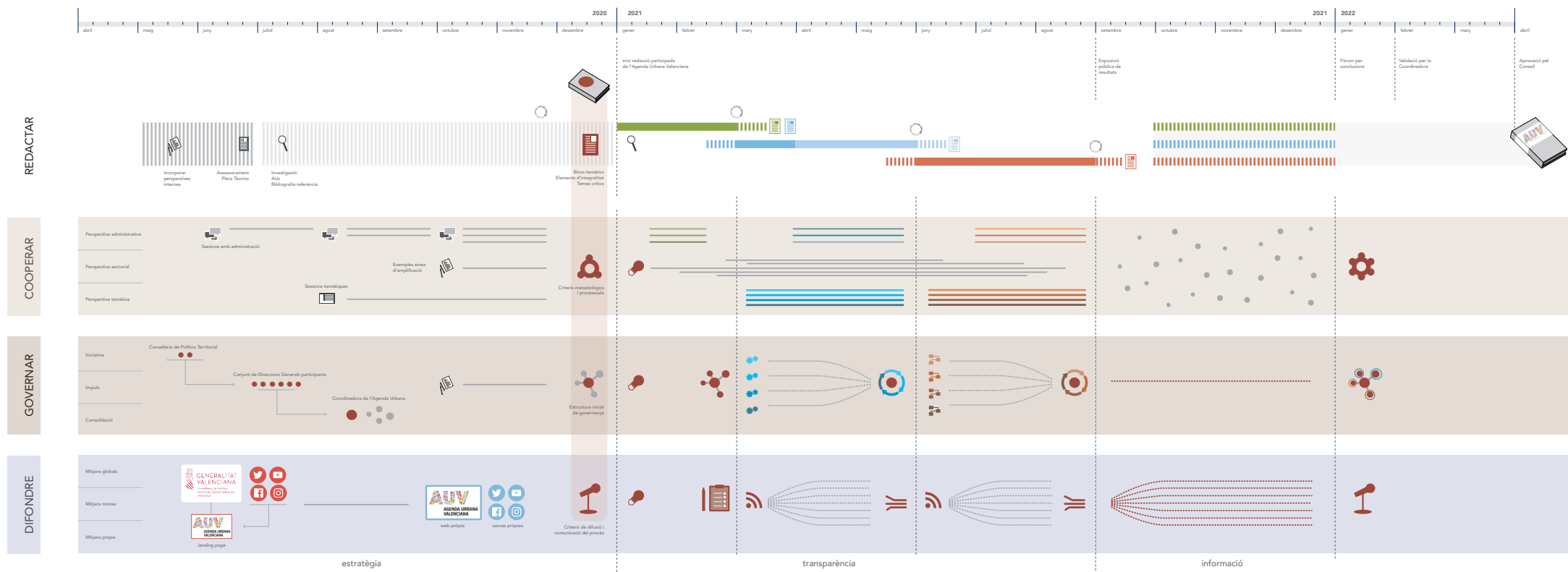

Diagrama 3
Proposta de cronograma per al procés de treball

Metodologia pre-concurs

El nostre treball es basa en quatre moments, desenvolupats sovint solapats en el temps, tant en execució com en definició de resultats. Cadascun d'aquests moments del treball es vincula a una font d'informació amb la qual s'han compilat els resultats que generaran els marcs de partida de l'Agenda i del propi concurs. La fixació d'aquests resultats ha sigut el moment final del treball.

L'objectiu d'aquesta fase, per tant, ha sigut el de definir un document de mínims, d'interessos previs comuns que, sumat a una proposta metodològica, una estructura inicial de governança i les pautes de comunicació i difusió, generen el Document de referència per als plec de condicions del concurs, i donen als participants un marc sobre el que plantejar la seua proposta. Els quatre moments de treball d'aquesta fase els relatem a continuació.

En primer lloc, hem de realitzar una investigació que ens contextualitze sobre com s'han treballat altres Agendes en base als seus sistemes de participació i de redacció. Alhora, també hem de buscar el marc de coherència amb les Agendes a nivell jeràrquic (ONU, Europea, Espanyola, Autònòmiques). I per últim definir un marc d'estructura i temes en base a bibliografia de referència.

En segon lloc, hem incorporat les diferents perspectives temàtiques definides per a ser inici de la reflexió sobre l'AUV: Economia urbana, Territori i ciutat, Governança urbana, Qualitat urbana i salut, Dret a la ciutat, i Ciutat connectada. Aquesta informació s'obté del treball intern previ realitzat per les diferents Direccions Generals Implicades i de les diferents reunions amb l'equip consultor.

En tercer lloc, s'inclou la perspectiva de l'administració. És el treball sobre aspectes rellevants de les perspectives temàtiques, la vinculació amb altres àrees de la Generalitat que marquen també les seues expectatives inicials i que faciliten una visió transversal i integral, la confrontació d'aquestes visions amb alguns municipis per testejar la idoneïtat del que es proposa. Aquest treball es basa en entrevistes grupals i individuals així com en panells d'experts. Totes aquestes accions s'han acompanyat de les Direccions Generals implicades.

Amb aquestos tres primers moments s'obtenen continguts preliminars, expectatives, estructures i models de treball, temes crítics, elements integrals, agents, línies

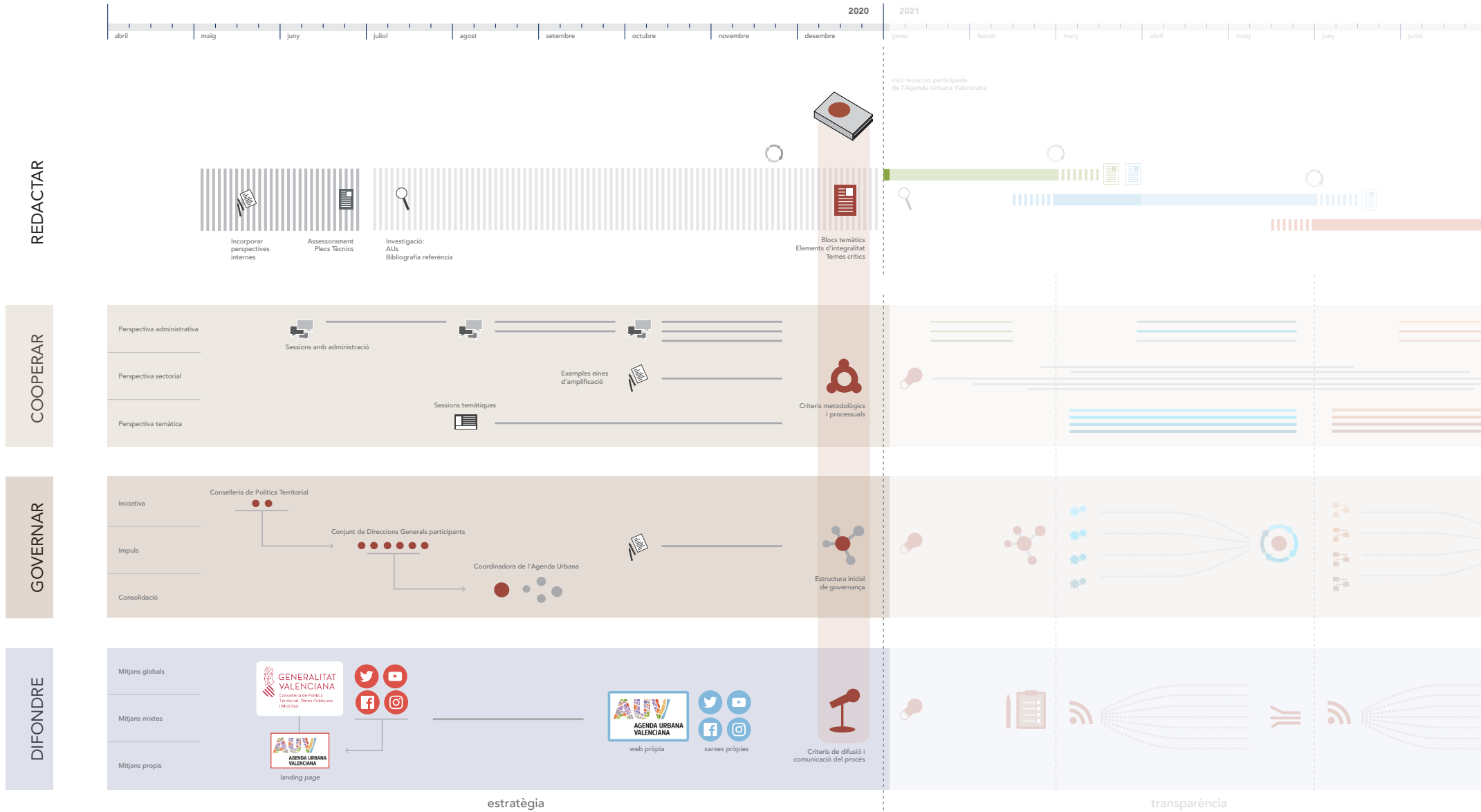
vermelles,... a partir dels quals, al quart moment de treball, hem fixat l'esquema de continguts i metodologia a implementar per a la redacció participada de l'Agenda, el model de comunicació, els perfils d'equip i elements a valorar, i el grup impulsor. Tot açò queda condensat en el present Document de referència per al concurs i en elements a incloure als plec tècnics.

Comunicació

Es defineixen clarament dues fases per a la comunicació; una primera enfocada al moment actual de disseny de la metodologia i del concurs, i una segona per a implementar durant la redacció participada.

Per a aquesta primera fase, s'acorda:

- Treball inicial amb mitjans i perfils propis de la Direcció General de Política Territorial i Paisatge.
- Perfil més baix que a la segona fase.
- Utilitzar una "landing page" o enllaç a notícies a través d'un banner a la web de la Conselleria.
- Es publicaran els continguts de cada moment important d'aquesta fase: inici del treball, panell d'experts, conclusions i concurs.

Metodologia post-concurs

Proposem ací un esquema inicial de treball per a la redacció participada de l'Agenda en relació amb les idees explorades fins el moment. L'esquema es basa en activitats a realitzar per tal d'assolir la redacció dels diferents elements que componen l'Agenda i els diferents nivells de profunditat. Proposem que el treball es faça pensant el territori i el procés com una combinació de diferents capes, una relacionada amb les administracions, una relacionada amb els sectors i una tercera relacionada amb temàtiques específiques. Cada capa aprofundeix progressivament en la reflexió i està més a prop del territori. És important entendre que hem de definir un "esquelet metodològic" no massa estricte per a que els equips que es presenten al concurs tinguen capacitat de definir la seua pròpia proposta de desenvolupaments tècnics, tempos,... entenent la nostra proposta com a una guia a la que s'han aproximar el més possible de manera recomanada.

Marc Estratègic i Objectius Estratègics

És la visió més general, la que inclou línies polítiques, perspectives globals de l'estratègia... L'equip redactor deurà realitzar, com a mínim, les següents tasques:

1. Explorar amb cura el document de referència del concurs i treballar amb el grup impulsor tots els temes crítics, agents, elements integrals,... per tenir una primera aproximació al procés de redacció participada.
2. Realitzar una anàlisi tècnica de la situació de partida que incloga els elements rellevants sorgits de la primera aproximació. Aquestos elements poden contenir anàlisi social, demogràfic, econòmic, ambiental...
3. Promoure un treball participatiu amb la capa administrativa, incorporant elements del govern autonòmic implicats en l'Agenda, diputacions i una mostra de municipis rellevants (capitals de província com a mínim, però els criteris de la selecció els definirà l'equip redactor). El treball es realitzarà també amb la capa sectorial (com es veurà posteriorment, vinculable a eines d'amplificació territorial), incorporant elements que tinguen representació a tot el territori (per exemple Serveis de Salut, xarxa de Parcs Naturals, Cambres de Comerç, Serveis educatius,...), i definint els elements que compondran aquesta capa sectorial i les activitats a desenvolupar en relació als resultats anteriors. Proposem també la incorporació d'eines d'amplificació que, sent un material de treball pre-definit que es pot desenvolupar de manera autònoma, puguen oferir informació de gran abast territorial sense que això implique en el seu desplegament a l'equip redactor.

Objectius Operatius i Línies d'Actuació

Una vegada redactats el Marc i els Objectius Estratègics, proposem desenvolupar un procés de participació per cada Objectiu Estratègic, tot triant municipis o territoris que li siguen paradigmàtics i obtenir-ne una perspectiva arrelada. El treball es desenvolupa en les següents tasques concretes:

1. Definir els temes a tractar i els criteris de selecció dels municipis/territoris paradigma per a comprendre tota la diversitat de cada Objectiu Estratègic.
2. Disseny dels processos participatius temàtics.
3. Compilar els resultats donant sempre la visió d'estratègia global, entenent que aquestos apropaments al territori es fan per tenir criteris, però que l'estratègia és a nivell autonòmic.
4. Fer retorn d'aquestos resultats inicials a les capes sectorial i a la capa administrativa implicada en cada tema i sumar aportacions.
5. Establir els elements del marc de coherència i del marc d'implementació de l'Agenda per tal d'assegurar la integralitat i realisme del que es redacte.
6. Redactar els Objectius Operatius, les Línies d'Actuació i els indicadors.

Avaluació, seguiment i governança

Durant tot aquest procés s'haurà d'haver implementat el sistema d'avaluació i seguiment i el de governança de l'Agenda, que han de sorgir de la pròpia pràctica del procés i dels que establim com a mínim els següents elements:

1. Coordinadora de l'Agenda Urbana Valenciana (Coordinadora de l'AUV), aquesta serà l'òrgan principal que tindrà la visió global del desenvolupament, vetllarà per la consecució coherent del marc estratègic i definirà els plan anuals d'implementació en relació a l'avaluació anual dels progressos de l'Agenda.
2. Els Grups Motors Estratègics (GME), dels quals es constituirà un per cada objectiu estratègic, i tindrà la visió parcial sobre la marxa del seu objectiu en relació a la resta de l'Agenda.

Redacció

La progressiva redacció de l'Agenda Urbana Valenciana, implicarà les següents fites de referència:

1. Redacció de l'esborrany de l'Agenda.
2. Retorn als òrgans de seguiment definits.
3. Redacció definitiva i presentació a la Coordinadora.

A partir d'aquest moment entren en funcionament els mecanismes propis del procediment administratiu que ha de garantir l'exposició pública i les al·legacions i els elements que propose l'Administració Autònoma per tal de tancar el document i fer-lo públic.

Comunicació

Cada fita del procés ha de definir uns continguts de relat i els canals i mitjans per tal de que arriben al públic objectiu que es propose.

Apuntem dues notes sobre tasques que es podrien realitzar. La primera és valorar la conveniència de la realització d'una enquesta ciutadana sobre els aspectes que tracte l'Agenda, aquesta enquesta ha de ser representativa a nivell autonòmic i hauria de tindre un disseny de mostra i metodològic adient a l'objectiu de disposar d'informació extrapolable a nivell autonòmic. La segona nota, vistes les restriccions en l'escenari de la COVID-19, és que s'hauria de preveure que tota l'aplicació metodològica i tècnica que es propose al concurs incloga un pla d'adaptabilitat a accions i mecanismes digitals, per tal d'evitar la suspensió del procediment.

Per a aquesta segona fase s'acorda:

- L'equip encarregat de la redacció participada integrarà l'apartat comunicatiu dins de les seves responsabilitats, per garantir la coherència i coordinació de tot el procés.
- L'Agenda Urbana Valenciana tindrà la seva pròpia web i els seus propis perfils per tal de no saturar els perfils propis de les Direccions Generals implicades, i per a què la informació sobre l'Agenda no quede diluïda entre altres publicacions quotidianes o recurrents.

- L'equip redactor ha de dissenyar i mantenir l'espai web i els perfils de xarxes socials en base a un calendari comunicatiu establert a priori, dintre del pla de treball que es presente al concurs.
- És convenient disposar de repositoris d'imatge i vídeo.
- S'utilitzarà una eina de "timeline" com a element central de transparència, seguiment i traçabilitat. Ha d'incorporar tant el repositori d'accions que es vagen fent al procés com l'agenda o programació de les accions que es planifiquen.
- S'acordaran els suports concrets per a les activitats de participació: cartells (digitals que acompanyen xarxes i impresos per als territoris), díptics explicatius, banners específics per altres webs,...

Eines d'amplificació territorial

Ens referim a incorporar a la metodologia de redacció participada, determinades accions participatives “autònomes” o “autoexecutables”, és a dir, que a partir d'un disseny predefinit d'aquestes accions, les eines d'amplificació territorial, determinades xarxes existents al territori valencià siguen autònomes per desplegar-les, realitzar-les i retornar, a l'equip redactor, informacions valuoses de gran abast territorial per incorporar-les a la redacció participada. O fins i tot, sense necessàriament retornar informació directa al procés de treball, aquestes eines poden aportar de manera indirecta perspectives de determinades xarxes com a punts de partida de reflexions i propostes d'altres agents o del propi equip redactor de l'Agenda Urbana Valenciana.

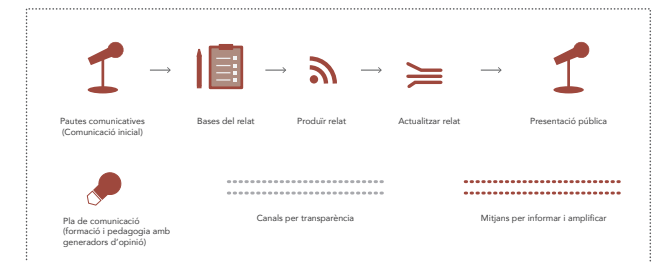
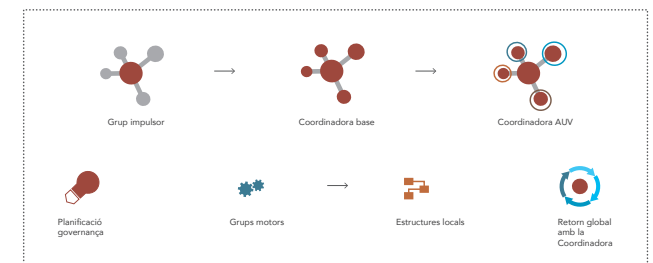
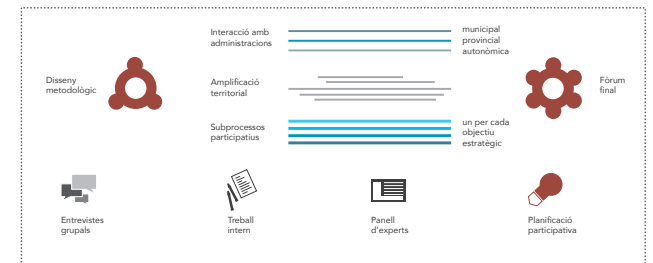
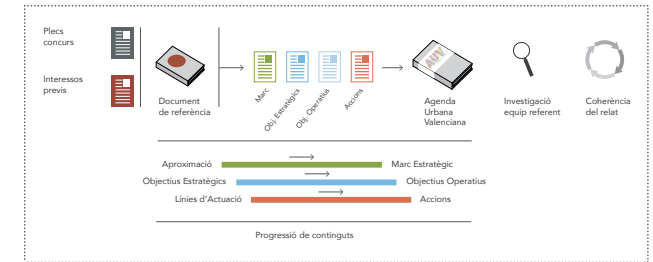
Identifiquem, a priori, les següents xarxes territorials susceptibles d'assumir aquestes accions participatives:

- Xarxa educativa formal: els centres educatius de primària i secundària, tant públic com concertats. Addicionalment, les universitats.
- Xarxa d'innovació i empresa: els CEIS o les cambres de comerç.
- Xarxa laboral: amb sindicats.
- Xarxes de desenvolupament rural: Grups d'acció local como ara GAL Rural Muntanya d'Alacant, GAL Rural Palancia-Mijares, GAL Rurable (Utiel-Requena), Fòrum de la Nova Ruralitat.

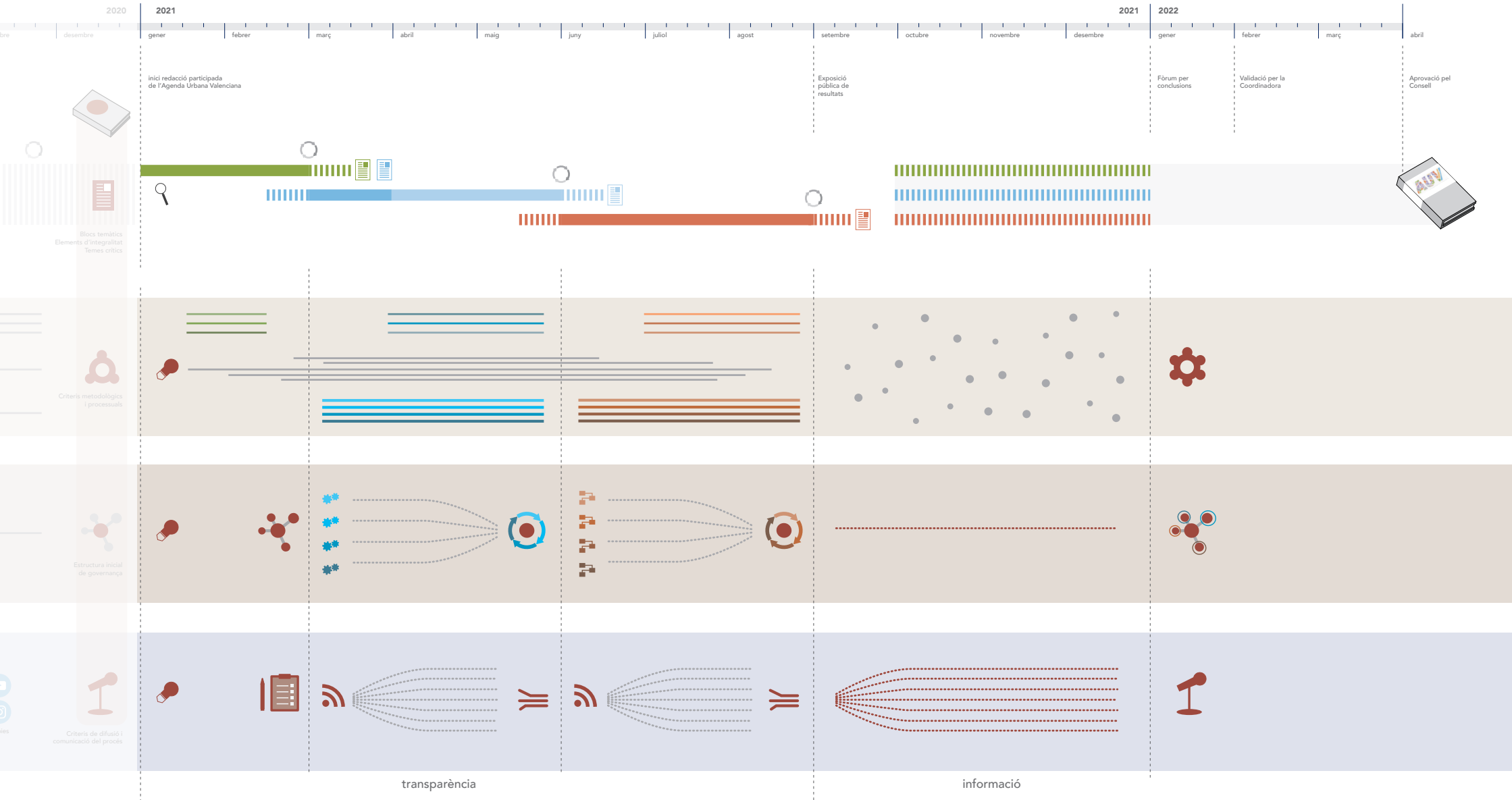
- Xarxes de salut: centres de salut i hospitals.
- Xarxes administratives: amb la Federació Valenciana de Municipis i Províncies, o amb les mancomunitats.
- Xarxes de cultura: Teatres de la Generalitat, Consorci de Museus o Biblioteques Municipals.
- Xarxes de medi ambient: aules de natura o la pròpia xarxa d'espais naturals.
- Xarxes veïnals: CAVE-COVA.
- Xarxes Tercer Sector: com la Coordinadora d'ONGD's (CVONGD) i Plataforma Tercer Sector CV.

Les eines en sí, el disseny de les accions a desplegar en algunes de les xarxes esmentades, pot tenir forma d'enquestes sectorials, de pissarra temàtica col·laborativa, de panell d'expertes, de catàleg de propostes per la situació d'emergència sanitària, de base de dades de bones pràctiques vinculades a ODS, d'unitat didàctica o pedagògica,...

Per exemplificar-les, exposem amb més detall les bases per desenvolupar una unitat didàctica que es puga desplegar dins la xarxa educativa del territori valencià. Es tracta només d'exemplificar la vinculació d'una xarxa (l'educativa, particularment àmplia) amb una eina d'amplificació (una unitat didàctica, particularment complexa). Aquesta informació es pot consultar a l'annex del present document.

Observacions addicionals

A continuació, incorporem les aportacions sobre la metodologia i el procediment de redacció participada de l'Agenda Urbana Valenciana exposades al panell d'expertes realitzat durant la fase pre-concurs. Impliquen els següents punts d'acció:

- Incloure al procés estructures de participació existents i posar-les en valor.
- El procés de redacció participada de l'Agenda ha d'establir espais d'informació i transparència del projecte, i crear la seva pròpia narrativa vinculada també a la formació i la pedagogia.
- S'ha de concretar la xarxa d'agents a implicar, i definir quins seran els canals adaptats a eixa xarxa per tal d'informar i participar.
- El procés ha de tenir diferents escales territorials i una perspectiva multisectorial que facilite la col·laboració entre agents en una estratègia de governança oberta.
- La metodologia ha d'incloure retorns dels progressos que incloguen tant la part tècnica com els compromisos polítics.
- El procés ha de dissenyar diferents debats i espais de reflexió a les escales i temàtiques que definisca, i vincular-se no sols al disseny sinó també a la implementació i al seguiment.
- Aquesta governança i seguiment es faran en base a Plans d'Acció que inclouran els avanços esperats i indicadors d'avaluació que siguen també referència pràctica per a les Agendes locals.
- Al moment sanitari actual s'ha de tenir molt present la possibilitat de que el procés tinga una vessant digital.
- La redacció ha de basar-se també en un diagnòstic de dades que ens done la fotografia de la situació inicial.
- L'estratègia de la participació ha de garantir que es tinguen en compte les opinions i necessitats dels col·lectius en situació de vulnerabilitat.
- El procés ha d'atendre a les diferents tipologies que caracteritzen el territori valencià: municipis grans, mitjans, diputacions, comarques i mancomunitats.
- Les dades que genere el procés de redacció hauran de ser obertes i d'accés públic i es tractaran de manera pedagògica per que siguen comprensibles per tota la ciutadania.
- El procés redacció participada dissenyarà espais de coordinació y retroalimentació.

Terminologia

Planificació estratègica

- **Marc estratègic:** respon a la visió de l'Agenda, els reptes i necessitats que vol afrontar, és la visió més global de la seva finalitat i utilitat, defineix l'enfoc polític.
- **Objectius estratègics:** són cada un dels propòsits en que es concreta el mac estratègic, deuen fer referència a aspectes més singulars, però encara tracten de tenir una visió global dintre del tema que tracten.
- **Objectius operatius:** són aquells que ens ajuden a definir la manera en que acomplirem cada objectiu estratègic, per tant cada objectiu estratègic desplegarà els seus propis objectius operatius. Aquests objectius operatius ja fan referència a finalitats concretes que volem aconseguir i hem de pensar en que han de ser mesurables.
- **Línies d'actuació:** aquestes estan concebudes com orientacions d'estratègia relacionades amb un camp d'acció concret contingut a un objectiu operatiu. D'aquestes línies d'actuació es desprenen les accions concretes que materialitzen l'estratègia.
- **Accions:** aquestes suposen el nivell més concret de l'agenda i serien totes aquelles activitats, iniciatives, projectes... amb els que acomplir cada objectiu operatiu. Les accions es deuen redactar com esquemes de definició del treball a realitzar, però no han de suposar la redacció completa de cada projecte, açò ja es farà en els successius plans d'implementació de l'Agenda. Les accions han de ser també avaluades per saber si ens resulten adequades per als objectius, per tant s'ha de pensar en la seva mesurabilitat.
- **Indicadors:** són cada un dels elements mesurables amb els que avaluem la consecució de cada objectiu i els resultats de les accions, per tant són l'element fonamental del seguiment de l'Agenda. És fonamental que l'Agenda plantege un sistema d'indicadors per a cada objectiu operatiu, però els indicadors de les accions es poden definir quan aquestes entren en un pla d'implementació, per tal de que el seguiment de l'agenda com marc global, siga senzill i concret.

- **Elements integrals:** es fa referència als elements integrals com aquells que han d'estar compresos a totes les dimensions de l'Agenda i que han de ser referència per a la redacció del marc estratègic, els objectius estratègics, els objectius operatius, les línies d'actuació, les accions i els indicadors. Nosaltres, a priori, en proposem 4 d'elements integrals: Gènere, Governança, Sostenibilitat ambiental i Justícia social. Creiem que fer que cada element de l'Agenda tinga en consideració com afectarà a aquestes 4 dimensions facilitarà la seva vinculació formal i d'acció a l'ODS 11 ("Lograr que las ciudades y los asentamientos humanos sean inclusivos, seguros, resilientes y sostenibles"). Per altra part, açò també potencia que l'Agenda siga marc de referència de les polítiques públiques per a que tinguen impacte al territori.
- **Marc d'implementació:** aquest fa referència als elements fonamentals que definiran la implementació de l'Agenda, la seva relació amb els territoris, amb la definició de polítiques públiques, marcs de col·laboració dintre de les estructures de govern obert així com la governança del procés d'implementació.
- **Pla d'Implementació:** aquesta és l'eina de concreció de la planificació de l'Agenda, consisteix en la redacció d'un pla que contindrà les accions a desenvolupar en l'exercici al que es refereix amb les dotacions pressupostàries necessàries. Aquest pla podrà definir les accions a realitzar en base a la disponibilitat de fons, les prioritats estratègiques de l'Agenda i els resultats de l'avaluació i seguiment.

Conceptes metodològics

- **Capa administrativa:** és la primera de les 3 capes en les que dividim els agents del territori i fa referència als elements de l'administració autonòmica, provincial i local. Hem de dir que a aquesta capa no poden estar representats tots els elements de l'administració local (Ajuntaments), per tant plantejem que en formen part la FVMP i els ajuntaments de les capitals provincials. La representació autonòmica deurà incorporar a tots els departaments implicats en la redacció i implementació de l'Agenda.
- **Capa sectorial:** és la segona capa i representa als sectors d'activitat importants per a la definició de l'agenda i que tenen representació al territori autonòmic. Definir els elements concrets que en formaran part implicarà un anàlisi previ per part de l'equip redactor de l'Agenda, com a exemples proposem al sector educatiu mitjançant els Consells Escolars i les federacions D'AMPES, sector salut les direccions dels Departaments de Salut, sector empresarial mitjançant les diferents associacions d'empresaris i les Càmeres de Comerç, moviment veïnal a través de les Federacions d'AVV, sector medi-ambiental amb la xarxa de parcs naturals...
- **Capa temàtica:** és la tercera i la més propera al territori, inclourà xarxes d'agents de municipis que es revelen paradigmàtics per algun dels objectius estratègics que definirà l'Agenda i sobre els que s'hauran de planificar accions participatives concretes.
- **Grup impulsor:** definim aquest com un proto-grup motor que sorgirà del treball realitzat a la fase prèvia al concurs i que incorporarà als perfils que hagen col·laborat en eixa fase i que es convertirà en el primer grup de referència i ancoratge de l'equip guanyador amb l'administració per tal de facilitar contactes, primeres reunions, definició d'agents... En base a aquest grup impulsor s'aniran conformant la resta de grups de seguiment fins que aquest finalment es dissipe en ells.
- **Eines d'amplificació:** són ferramentes de treball dissenyades per assolir uns objectius i obtenir una informació concreta, que es poden executar de manera autònoma per part dels agents de la Capa Sectorial, lo que li dona una capacitat d'extensió pel territori molt alta. Com a exemples podem proposar una unitat didàctica que es desenvolupe en diferents col·legis i instituts del territori autonòmic, un panell d'experts amb els directors dels parcs naturals, una pissarra col·laborativa amb representants de les Càmeres de Comerç,... com es veu, les eines d'amplificació es treballen sobre la capa sectorial i per aprofitar la seva expertesa en temes concrets.

- **Mostres representatives:** són aquelles que tenen validesa estadística per extrapolar resultats sobre poblacions completes i s'utilitzen en investigació quantitativa.
- **Mostres significatives:** són aquelles no probabilístiques, que inclouen elements que són rellevants per a un procés concret, no per la possibilitat d'extrapolar resultats, sinó per que són agents amb molta informació qualitativa sobre el tema.
- **Retorn:** és la part d'un procés a la que es validen resultats i s'exposen de manera crítica. Es pot definir en diferents moments del procés.
- **Governança:** dintre d'un procés de treball, la governança fa referència als elements i sistemes que garantiran el desenvolupament del procés amb equilibri entre tots els actors del mateix.
- **Seguiment i Avaluació:** aquests suposen les eines de millora continua de l'Agenda en base a la seva implementació i resultats de la mateixa. De la mateixa manera defineixen part dels elements de governança de l'Agenda; en el nostre cas definim dos que es podran ampliar si en el procés de redacció es veu oportú. El primer element del seguiment serà la Coordinadora de l'AUV, aquesta serà l'òrgan principal que tindrà la visió global del desenvolupament, vetllarà per la consecució coherent del marc estratègic i definirà els plans anuals d'implementació en relació a l'avaluació anual dels progressos de l'Agenda. El segon element de Seguiment seran els Grups Motors Estratègics (GME), dels quals es definirà un per cada objectiu estratègic i tindrà la visió parcial sobre la marxa del seu objectiu en relació a la resta de l'Agenda. En quant a la composició, a nivell inicial la Coordinadora AUV estarà composta per les Direccions Generals responsables de l'Agenda i per un representant de cada GME. Els Grups Motors Estratègics estaran compostats per elements de les capes administrativa, sectorial i temàtica que participen en l'objectiu estratègic de cada GME. Es probable que el desenvolupament, implementació, seguiment i avaluació de l'Agenda necessiten d'un equip extern que dinamitzi eixe procés i d'un equip intern que pugui garantir que aquests grups estiguen actius, planifiquen reunions, examinen documentació...

Annex I: anàlisi d'agendes urbanes

Sistematització dels models de redacció

Metodologia: s'analitzen el tipus d'instruments que han sigut utilitzats per a elaborar les corresponents agendes, diferenciant entre aquells que han servit per a conformar els criteris i la governança prèvies, dels que han servit per a la pròpia redacció.

DIMENSIÓ PROCEDIMENTAL: instruments de pre-redacció.				
	AGENDA URBANA CATALUNYA	AGENDA URBANA PAIS BASC	AGENDA URBANA ANDALUCIA	AGENDA URBANA ESPANYOLA
ESTRUCTURA D'IMPLEMENTACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> - Equip pluridisciplinar del Departament de Territori i Sostenibilitat. - Assemblea Urbana de Catalunya: Comissions Tècniques. 	<ul style="list-style-type: none"> - Departament de Medi Ambient, Planificació Territorial i Habitatge del Govern Basc. òrgan promotor. - 3 Comissions: Interdepartamental, Interinstitucional, Consell Assessor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Conselleria de Medi Ambient i Ordenació del Territori promou. - Grup de treball Conselleries de la Administració Junta d'Andalusia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Grup de Treball amb experts independents. - Grup de Treball Permanent. - Grup d'Alt Nivell.
TÈCNIQUES I DOCUMENTS QUE ELABOREN	<p>DOCUMENTS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Declaració per a una Agenda Urbana Catalana. - Document d'Objectius. - Aprovació Procés de participació diagnòstic. <p>TÈCNIQUES:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procés de participació. 	<p>DOCUMENTS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Disseny d'un MARC D'IMPLEMENTACIÓ. - Disseny d'un MARC DE COHERÈNCIA DE POLÍTIQUES - DIRECTRIUS d'Ordenació Territorial (DOT) estableixen l'ESTRATÈGIA TERRITORIAL (anàlisi dels reptes del territori) - MARC DE COMPROMISOS (declaració Basca, Klima 2050. <p>TÈCNIQUES:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jornades de formació i comunicació "Cap a una nova Agenda urbana Bultzatu 2050" 	<p>DOCUMENTS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 Documents Base de diagnòstic. - Indicadors. 	<p>DOCUMENTS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Esborrany Zero. - Elaboració del MARC ESTRATÈGIC(diagnòstic+objectius estratègics).

DIMENSIÓ PROCEDIMENTAL: instruments de redacció.				
	AGENDA URBANA CATALUNYA	AGENDA URBANA PAIS BASC	AGENDA URBANA ANDALUCIA	AGENDA URBANA ESPANYOLA
GOVERNANÇA	<ul style="list-style-type: none"> - Coordinació Executiva - Coordinadors Temàtics - Dinamitzadors grups de treball - 4 Consells Tècnics (coordinadors + dinamitzadors) - Grups de treball (tres nivells d'actors + experts + observadors) - Grup Motor - Participació ciutadana (qüestionari) 	<ul style="list-style-type: none"> - FÒRUM BULTZATZU 2050: monitorar la implementació de l'Agenda - UDALSAREA: complementa a l'Agenda i serveix com a mecanismes de coordinació per ser els espais dels municipis per a implementar els plans d'acció. - JORNADES DE PARTICIPACIÓ. 	<ul style="list-style-type: none"> - Seminari d'experts - Grups de treball interdepartamental. - Qüestionari Ajuntaments. - Tallers. - Entrevistes. - Qüestionari ciutadania. 	<ul style="list-style-type: none"> - Grup multidisciplinar d'experts. - 7 Grups de treball amb els diferents actors implicats en diferents escales. (sub-grups) - Especial interès en la xarxa de ciutats EDUSI (se'ls envia qüestionari).
TÈCNiques I DOCUMENTS QUE ELABOREN	<p>DOCUMENTS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Integralidad dels objectius agrupant-los en ÀREES TEMÀTIQUES - Elaboració de 4 DOCUMENTS ESTRATÈGICS: escala ciutadana, escala ciutat, escala territori, escala global. - 6 Eixos temàtics i 12 objectius. <p>TÈCNiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procés participatiu: grups de treball analitzen, coordinen i desenvolupen els àmbits temàtics de l'Agenda urbana. - Consells tècnics integren els continguts. 	<ul style="list-style-type: none"> - DOT estableixen els 7 eixos d'intervenció. - Elaboren nous indicadors de mesurament (indicadors econòmics de desenvolupament i no de creixement, indicadors d'efectivitat (cost de les polítiques en relació el seu impacte) i de prioritització de l'acció pública (costos de la no intervenció, cost d'oportunitat) 	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolupa els següents elements: Fets /Reptes/ Línies Estratègiques / Eixos d'actuació / Elements clau. - Elements Clau: les qüestions entorn dels quals s'articularen les actuacions particularitzades per a cada agenda local o provincial, per sistemes urbans. - Territorialització: recull una aproximació de l'aplicació particularitzada de cadascuna de les línies estratègiques de l'Agenda segons els sistemes territorials d'assentaments del Sistema Urbà. 	<p>DOCUMENTS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sistema d'indicators: provenen de documents com Pactes d'Alcalde, Edusi, ODS (N11). - Pla d'Acció + Cronograma de prioritització + seguiment + avaluació <p>TÈCNiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> - El grup de treball Municipis + Diputació desenvolupa experiències pilot d'implementació de l'Agenda Urbana a escala municipal.

Metodologia: S'aglutinen els objectius estratègics de l'Agenda en grans dimensions, encara que reben diferents denominacions, s'ha atés a l'àmbit sobre el qual pretén intervindre, i s'analitza dins de cada dimensió, a grans trets, quals són els seus objectius operatius i que despleguen a posteriori les accions. S'analitza quin tipus d'accions predominen i el grau d'integrabilitat amb altres dimensions o eixos estratègics.

DIMENSIÓ SUBSTANTIVA: Agenda Urbana d'Andalusia.			
GRANS DIMENSIONS	EIXOS ESTRATÈGICS FONAMENTALS	MARC ORIENTATIU D'ACCIONS CLAU	GRAU D'INTEGRALITAT
TERRITORI	CIUTAT COMPACTA Y COHESIONADA	<ul style="list-style-type: none"> -Generació d'estratègies per a la rehabilitació, regeneració i renovació dels teixits urbans existents. -Enfortiment de la identitat de barri, especialment en les zones perifèriques de la ciutat -Promoció de la recuperació de sòls en desús. -Protecció dels espais perifèrics com a llocs de transició entre el teixit urbà consolidat i les grans unitats paisatgístiques naturals. -Generació d'estratègies per a la rehabilitació sostenible. 	MITJÀ (relació amb àrea cohesió social i medi ambient)
	EQUILIBRI TERRITORIAL	<ul style="list-style-type: none"> -Consideració d'una territorialitat compartida per al desenvolupament d'instruments de planificació, gestió o protecció. -Distribució de serveis de manera alternada i equitativa entre municipis pròxims, -Consideració de la cooperació municipal per al desenvolupament d'estratègies compartides que eviten el despoblament -Aprofitar la concentració espacial d'empreses. 	MITJÀ (relació amb la cohesió social y economia)
	MOBILITAT	<ul style="list-style-type: none"> -Foment de la mobilitat de proximitat, com a concepte de partida per a aglomeracions urbanes i conjunts de municipis. -Aposta per un sistema intermodal de transports interurbans. -Aprofitar la concentració espacial d'empreses i recursos a les ciutats andaluses per a fomentar les economies de l'aglomeració. 	BAIX
ECONOMIA	NOVA ECONOMIA	<ul style="list-style-type: none"> -Anàlisi profunda del paper de les ciutats mitjanes en l'economia global -Economia verda i economia intel·ligent. -Creació d'instruments financers innovadors amb l'objectiu de donar suport a la posada en marxa de projectes empresarials d'alt interès. -Superar la visió de la ciutat com a espai físic-administratiu i treballar conforme a un sistema de ciutats que presente una dinàmica urbana coherent. -Participació en xarxes de ciutats mitjanes que tinguen com a objectiu afavorir el desenvolupament econòmic d'aquestes. -Economia verd (economia circular, agricultura sostenible). 	MITJÀ (relació amb àrea de Territori)
	SECTORS PRODUCTIUS ESTRATÈGICS	<ul style="list-style-type: none"> -Suport al desenvolupament de les economies d'aglomeració, aprofitant la capacitat de les ciutats per a la conformació. -Afavorir la millor vertebració territorial i combatre el despoblament rural. 	MITJÀ (relació amb àrea de Territori)

COHESIÓ SOCIAL	CIUTAT PLURAL E INTEGRADORA	<ul style="list-style-type: none"> -Espais públics i equipaments que atenguen la diversitat. -Planificació, seguiment i avaluació de l'ús dels espais públics, fomentant la participació de la ciutadania i de les organitzacions socials que la representen. -Ordenació de la ciutat des de la perspectiva de les persones cuidadores. -Creació d'espais d'ús mixt d'activitat residencial i econòmica. -Promoció d'habitatge públic. -Disseny i implementació de programes intergeneracionals. -Dissenyar i planificar la ciutat des de l'enfocament de la diversitat funcional. -Desenvolupament de campanyes de sensibilització de la població cap a un major civisme i tolerància. 	MIG-ALT (relació amb l'àrea de Territori, Governança i Medi ambient)
	CIUTAT SOCIALMENT SOSTENIBLE	<ul style="list-style-type: none"> -Proposta de polítiques actives de promoció de l'envelliment actiu. -Desenvolupament de mecanismes d'acolliment i inclusió a la ciutat per a les persones migrants. -Adequació dels serveis i equipaments de les ciutats a la presència del turisme, evitant col·lapses. 	MIG-ALT (relació amb l'àrea de Territori, Governança i Medi ambient)
	CIUTAT EQUITATIVA	<ul style="list-style-type: none"> -Impulsar intervencions a la ciutat que asseguruen l'accés a l'habitatge a tots els grups socials. -Intervencions públiques en entorns urbans degradats, tant en relació amb la seua rehabilitació i millora com en la protecció dels seus residents (gentrificació) -Regeneració integral de la ciutat. 	MITJÀ (relació amb àrea de Territori y àrea de economia)
	CIUTAT COM ESPAI DE CONVIVÈNCIA	<ul style="list-style-type: none"> -Promoure l'oci saludable -Afavorir la cohesió social del barri a través de la creació d'escoles de veïns. -Espais públics per a la interrelació i l'oci. -Foment de la implicació i la participació de la comunitat de veïns en el disseny de plans i propostes d'activitats. -Afavorir la cohesió social del barri a través de la creació d'escoles de veïns. -Disseny de l'oferta cultural des dels barris. Cultura Inclusiva. 	MITJÀ (relació amb àrea de Territori, Governança y Medi Ambient)

MEDI AMBIENT	CANVI CLIMÀTIC	<ul style="list-style-type: none"> -Disseny d'estratègies de transició cap a un model energètic sostenible. -Plans d'acció municipals contra el canvi climàtic. -Inclusió en els pressupostos municipals de partides per a accions contra el canvi climàtic. 	MITJÀ (relació amb àrea de Territori y Governança)
	CIUTAT DISSENYADA PER AL BENESTAR	<ul style="list-style-type: none"> -Foment de l'agricultura de proximitat periurbana, horts urbans. -Presència de corredors verds per a facilitar la connectivitat entre espais verds interiors i entre les zones verdes urbanes i els espais verds perifèrics. -Controlar les poblacions d'espècies exòtiques i protegir les espècies autòctones. 	MITJÀ (relació amb àrea de Territori y àrea de Economia)
	CIUTATS NETES	<ul style="list-style-type: none"> -Gestió de residus i afavorir la reutilització, reciclatge i valorització -Reduir la Contaminació atmosfèrica. -Foment de la mobilitat sostenible -Reducció de la generació de residus perillosos i implementar processos de governança per a millorar la seua gestió. -Garantir la quantitat d'aigua necessària per al correcte funcionament de la ciutat. -Garantir aigua de qualitat a un preu assequible. 	MIG-ALT (relació amb l'àrea de Territori, Cohesió social i Governança)
GOVERNANÇA	GESTIÓ PÚBLICA	<ul style="list-style-type: none"> -Nova cultura de l'organització i gestió pública: Creació d'unitats especials que s'encarreguen d'implementar el canvi. -Avaluació de les polítiques públiques. -Cooperació: Intercanvi d'experiències / Dades per al mesurament de l'impacte de les polítiques públiques en matèria urbana en el territori objecte d'intervenció. -Administració intel·ligent: Plans de millora contínua i de qualitat. -Treball horitzontal que connecte i coordine els diferents departaments i serveis de l'administració. -Incloure el perfil del directiu públic o unitat que fomenti la innovació. -Segellar aliances entre administracions, en sentit horitzontal i vertical, amb la ciutadania, amb el sector privat, etc. 	BAIX

Metodologia: S'aglutinen els objectius estratègics de l'Agenda en grans dimensions, encara que reben diferents denominacions, s'ha atès a l'àmbit sobre el qual pretén intervenir, i s'analitza dins de cada dimensió, a grans trets, quals són els seus objectius operatius i que despleguen a posteriori les accions. S'analitza quin tipus d'accions predominen i el grau d'integrabilitat amb altres dimensions o eixos estratègics.

DIMENSÍO SUBSTANTIVA: Agenda Urbana del País Basc.			
GRANS DIMENSIONS	EIXOS ESTRATÈGICS FONAMENTALS	MARC ORIENTATIU D'ACCIONS CLAU	GRAU DE INTEGRALITAT
TERRITORI	MOBILITAT SOSTENIBLE	<ul style="list-style-type: none"> -Foment de models d'ús compartit. -Conversió en zona de vianants dels centres urbans. -Mobilitat multimodal (nodes d'interconnexió). -Mobilitat Interurbana. 	MIG-BAIX
	PLANIFICACIÓ URBANA SOSTENIBLE (RESILIÈNCIA)	<ul style="list-style-type: none"> -Protecció del patrimoni cultural i natural. -Iniciativa de regeneració dels sòls contaminats. -Foment del model de ciutat compacta i densa. -Foment dels espais públics mixtos. 	MIG-ALT(accions relacionades amb les àrees d'Habitatge, Participació i Canvi Climàtic)
ECONOMIA	ECONOMIA LOCAL RESILIENT	<ul style="list-style-type: none"> -Suport a l'economia social com a factor de localització de l'ocupació en el mitjà urbà. -Apostar per la dimensió industrial de les ciutats. -Millorar l'educació, informació, formació i participació de la ciutadania, a través de campanyes informatives sobre el consum responsable. -Donar suport a la posada en marxa d'estratègies territorials d'economia circular. -Reconèixer i valorar econòmicament els treballs de les cures. 	MITJÀ (accions relacionades amb les àrees de Cohesió social y Territorio)
	CIUTATS INNOVADORES I SÀVIES	<ul style="list-style-type: none"> -Elaboració de catàlegs de serveis públics i privats avançats per a la indústria. -Suport a la generació d'Agendes Locals d'Innovació. -Afavorir l'extensió de les infraestructures de comunicació d'última generació. -Foment de la interacció entre la innovació urbana i la innovació rural. 	BAIX

COHESIÓ SOCIAL	HABITATGE I EQUIPAMENTS BÀSICS	<ul style="list-style-type: none"> -Prevenió de desnonaments. -Coordinació multiescalar. -Redissenye i reforma edificis. -Pobresa energètica. -Increment gestió pública parc d'habitatge- -Accessibilitat urbana universal. 	BAIX
	CIUTATS CENTRADES EN LA QUALITAT DE VIDA	<ul style="list-style-type: none"> -Millorar la coordinació entre serveis socials, serveis sanitaris i serveis d'habitatge, urbanisme i transport. -Contribuir a la millora i regularització de la situació dels cuidadors professionals i no professionals. -Promoure ciutat passejadora (ciutats que caminen). -Donar suport a la consolidació d'un enfocament comunitari del benestar social. -Afavorir la investigació Sanitària. 	BAIX
	INCLUSIÓ SOCIAL	<ul style="list-style-type: none"> -Foment i desenvolupament de plans de desenvolupament comunitari i personalitzat de l'atenció social. -Establiment de plans locals d'integració social i soci-laboral de persones migrants, -Lluita proactiva contra la violència de gènere. -Promoure la realització de plans educatius d'entorn. -Fomentar el desenvolupament d'accions ciutadanes de creació i disfrute cultural. 	MITJÀ (relació amb les àrees de Territori i Medi Ambient)
MEDI AMBIENT	CIUTATS SOSTENIBLES I RESILIENTS	<ul style="list-style-type: none"> -Donar suport a iniciatives locals de reducció, tractament selectiu i reutilització de residus. -Fomentar una adequada articulació de l'entorn urbà i rural, a través d'un adequat equilibre de serveis dotacionals. -Solucions Basades en la Natura.-Aprentatge intergeneracional. -Foment de la generació de xarxes locals de producció, consum i autoconsum d'energies netes. 	MIG-ALT (relació amb les àrees de Cohesió social, Economia i Territori).

Annex II: llistat d'agents

FASE INVESTIGACIÓ

AGENDES URBANES ALTRES TERRITORIS

- Agenda Urbana Extremadura. Eulalia Moreno, Dtora. Gral. d'Urbanisme i Ordenació del Territori.
- Agenda Urbana País Basc. Iñaki Arriola, conseller de Medi Ambient, Planificació Territorial i Habitatge del Govern Basc.
- Agenda Urbana Andalusia. José Fiscal, conseller de Medi Ambient i Ordenació del Territori.
- Agenda Urbana Catalana. Damià Calvet i Valera. Conseller de Territori i Sostenibilitat i president de l'Assemblea Urbana de Catalunya.

GRANS CIUTATS//ADMINISTRACIÓ

- Ajuntament Alacant. Regidoria Coordinació de Projectes: Antonio Peral. Jefe de Servei: Román Pinedo. Coordinació EDUSI-ALACANT: Gema Ramis.
- Ajuntament de València. Àrea d'alcaldia. Coordinació Estratègia Urbana i Agenda sostenible: Jordi Peris.
- Ajuntament de Castelló. Regidoria AU 2030 i Cooperació. Regidor: José Luis Pérez Ibañez. Tècnica de Promoció Econòmica i Relacions Internacionals: Carmen Vilanova Menero.

PROFESSIONALS I ACADEMICS

- Ximo Farinós. Càtedra de Cultura Territorial Valenciana

- Josepa Cucó Giner (antropòloga urbana)
- Carles Dolç (arquitecte urbanista)
- Fernando Gaja i Díaz (arquitecte urbanista)
- Maria José Viñals (geògrafa-turisme)
- Joan Olmos (enginyer-mobilitat)
- Bruno Sauer (arquitecte-sostenibilitat)
- Ramón Navarro Vera (arquitecte urbanista-àrea alacant)

- Antonio Miguel Nogués Pedregal (antropòleg-turisme elx)
- Andreu Escrivà (ambientòleg-territori i sostenibilitat)
- Inés Novella (arquitecta-perspectiva de gènere)
- Francesc Arechavala (geògraf-mobilitat)

INSTITUTS ADMINISTRACIÓ

- Observatori del Hàbitat i la Segregació Urbana de la CV
- AVS (EVhA, AUMSA)

COL-LEGIS PROFESSIONALS

- Col·legi Oficial d'Arquitectes de la CV

- Col·legi de metges CV
- Col·legi de psicòlegs CV
- Col·legi de geògrafs CV
- Col·legi de sociòlegs i politòlegs CV
- Col·legi d'economistes CV
- Col·legi de biòlegs CV

DRET A LA CIUTAT I HABITATGE

- Observatori del Hàbitat i la Segregació Urbana de la CV // ADMINISTRACIÓ
- AVS (EVhA, AUMSA) // ADMINISTRACIÓ
- Inés Novella (perspectiva de gènere)

DIRECCIONS GENERALS

- DG d'Innovació
- DG per a l'Avanç de la Societat Digital

- DG d'Economia Sostenible
- DG d'Emprenedoria i Cooperativisme
- DG de Política Territorial i Paisatge
- DG del Canvi Climàtic
- DG d'Urbanisme
- DG d'Obres Públiques, Transports i Mobilitat Sostenible
- DG d'Administració Local
- DG de Transparència, Atenció a la ciutadania i Bon Govern
- DG de Qualitat Democràtica, Responsabilitat Social y Foment de l'Autogovern
- DG d'Innovació Ecològica a la Construcció
- DG de Qualitat, rehabilitació i eficiència energètica
- DG de l'Aigua
- DG d'Obres Públiques, Mobilitat i Transport
- DG de Salut Pública
- DG Lluita Contra la Bretxa Digital
- DG de Participació Ciutadana
- DG d'Emergència Habitacional, Funció Social de l'Habitatge i Observatori de l'Hàbitat i Segregació Urbana
- DG d'Habitatge i Regeneració Urbana
- DG Acció Comunitària i Barris inclusius

FASE REDACCIÓ

- Federació Valenciana de Municipis i Províncies
- Diputacions Provincials // ADMINISTRACIÓ
- Ajuntament d'Elx. Regidoria de Fons Europeus. Oficina Tècnica de Gestió EDUSI-ELX // ADMINISTRACIÓ LOCAL
- SINDICATS CV (CCOO, UGT, CGT, CONFEDERACIÓ INTERSINDICAL)

TERRITORI I CIUTAT

- Col·legi Oficial d'Arquitectura
- Marta Ribó
- Forum Nova Ruralitat
- Col·lectiu Terra crítica
- Consell de l'Horta // ADMINISTRACIÓ
- Per l'Horta
- Comissió Ciutat-Port
- AVANT // ADMINISTRACIÓ
- Càtedra participació ciutadana i paisatges valencians // ADMINISTRACIÓ

- Ecologistes en Acció
- Agrò-Acció ecologista
- Càtedra municipis sostenibles
- Beatriz Santamarina Campos
- Càtedra Transició Energètica // ADMINISTRACIÓ
- Arquitectes del Paisatge

- Klimate Klik
- Antonio Aledo Tur
- Segura Transparente
- Julia Salom
- Maria Dolores Pitarch

ECONOMIA URBANA

- CONCOVAL
- Ismael Fernández Guerrero
- Càtedra economia del be comú // ADMINISTRACIÓ
- Associació Valenciana per a la economia del be comú

- Rafa Climent
- Districte digital CV
- Camara de Comerç
- CEEI
- Xarxa AFIC
- Turisme CV-INVAT-TUR // ADMINISTRACIÓ
- ATTAC País València

DRET A LA CIUTAT I HABITATGE

- PAH
- Casal de la Pau
- FAMPA-FAPA
- Creu Roja
- Xarxa per la Inclusió Social CV
- CEPAIM
- ENTREBARRIS
- Federació AAVV

- Vida Sostenible Co-housing (Plataforma entitats Cohousing València, Alacant i Elx)
- Institut de les Dones CV // ADMINISTRACIÓ
- LAMBDA, DIVERSITAT, Castellò LGTBI
- Xarxa de entitats per a l'atenció de persones sense casa (Alacant)
- Coordinadora Valencia de Organizaciones No Gubernamentales para el Desarrollo
- Acción contra el Hambre
- Alianza por la Solidaridad
- Asamblea de Cooperación por la Paz
- Asociación Petjades
- Asociación Poseidón
- CERAI
- ECOSOL
- Fundación Musol
- Fundación Vicente Ferrer

- Fundación Global Nature
- Instituto Sindical de Cooperación al Desarrollo – ISCOD PV
- La Tenda de Tot el Món
- Medicusmundi
- Oxfam Intermón
- Save the Children
- Solidaridad Internacional del País Valenciano
- Viviendas para los Sintecho
- VSF Justicia Alimentaria Global

QUALITAT URBANA I SALUT

- Federació d'associacions de ciutadans majors CV
- Associació Valenciana de consumidors i usuaris
- Col·legi de metges CV
- Col·legi de psicòlegs CV
- COCEMFE
- Càtedra Arquitectura i Benestar

- ASINDOWN
- MESURA

GOVERNANÇA URBANA

- CIVICWISE
- Joan Romero
- Càtedra Govern Obert
- Carlos Gomez Gil

CIUTAT CONNECTADA

- José Luis Miralles. UPV
- Tomás Ruiz Sánchez. UPV
- Alfons Vergara. Fundació Metròpoli
- Plataforma comarcal de mobilitat Alacantí

Annex III: exemple d'eina d'amplificació

Pautes per unitat didàctica a la xarxa educativa formal del territori valencià

Del conjunt de xarxes territorials i d'eines d'amplificació descrites a l'apartat metodològic del present document, a continuació presentem una proposta de bases per a definir una unitat didàctica vinculada als continguts i a la redacció de l'Agenda Urbana Valenciana, “desplegable” a tot el territori valencià a través d'activitats vinculades a la seua xarxa de centres educatius formals.

El primer a tenir en compte és la dimensió de la xarxa. Només amb primària i secundària, estem parlant de més de 2500 centres educatius al territori valencià. Això suposa un potencial d'amplificació territorial quantitativament molt alt. I alhora dificulta de manera rellevant l'obtenció d'informació, resultats i opinions ben consolidats, i en un format i volum processables per a l'equip redactor de l'Agenda Urbana Valenciana.

Aquesta dimensió fa evident que els agents de la xarxa a implicar no poden ser les comunitats educatives de totes les escoles i instituts del territori. Caldrà doncs definir una representativitat territorial. Podria ser, per exemple a nivell comarcal (33 comarques), però també per unitats paisatgístiques, per contrast territorial (per exemple confrontant la dualitat urbano-rural), o per òrgans educatius (per exemple Consells d'Infants o d'Adolescents). Aquesta representativitat territorial s'haurà d'articular a partir d'una selecció de centres educatius per cada unitat de referència.

Triem en aquest exemple les comarques com els elements de representativitat territorial. La vinculació dels diferents

centres educatius podria ser voluntària, a partir d'una proposta de col·laboració presentada que la Generalitat Valenciana exposara a la comunitat educativa. L'objectiu podria ser vincular 2 centres de primària i 2 de secundària de cada comarca, vinculats a zones rurals o zones urbanes del territori .alternadament.

Cadascun dels 6 blocs temàtics de l'Agenda Urbana Valenciana el treballarien 5 o 6 comarques repartides pel territori. Alternativament, enlloc de blocs temàtics, també es podrien treballar activitats vinculades a objectius estratègics. La dinàmica consistiria a realitzar activitats dissenyades de manera acumulativa, és a dir, que cada grup de comarques realitzaria activitats als seus centres educatius en un ordre determinat: primer els centres educatius d'una comarca, després els de una altra (sobre els resultats de la primera), i així successivament, fins completar els resultats de cada bloc temàtic.

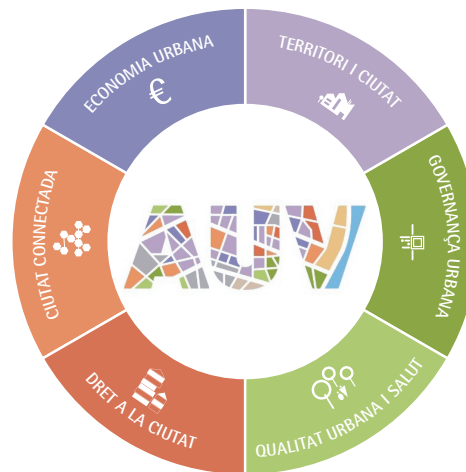
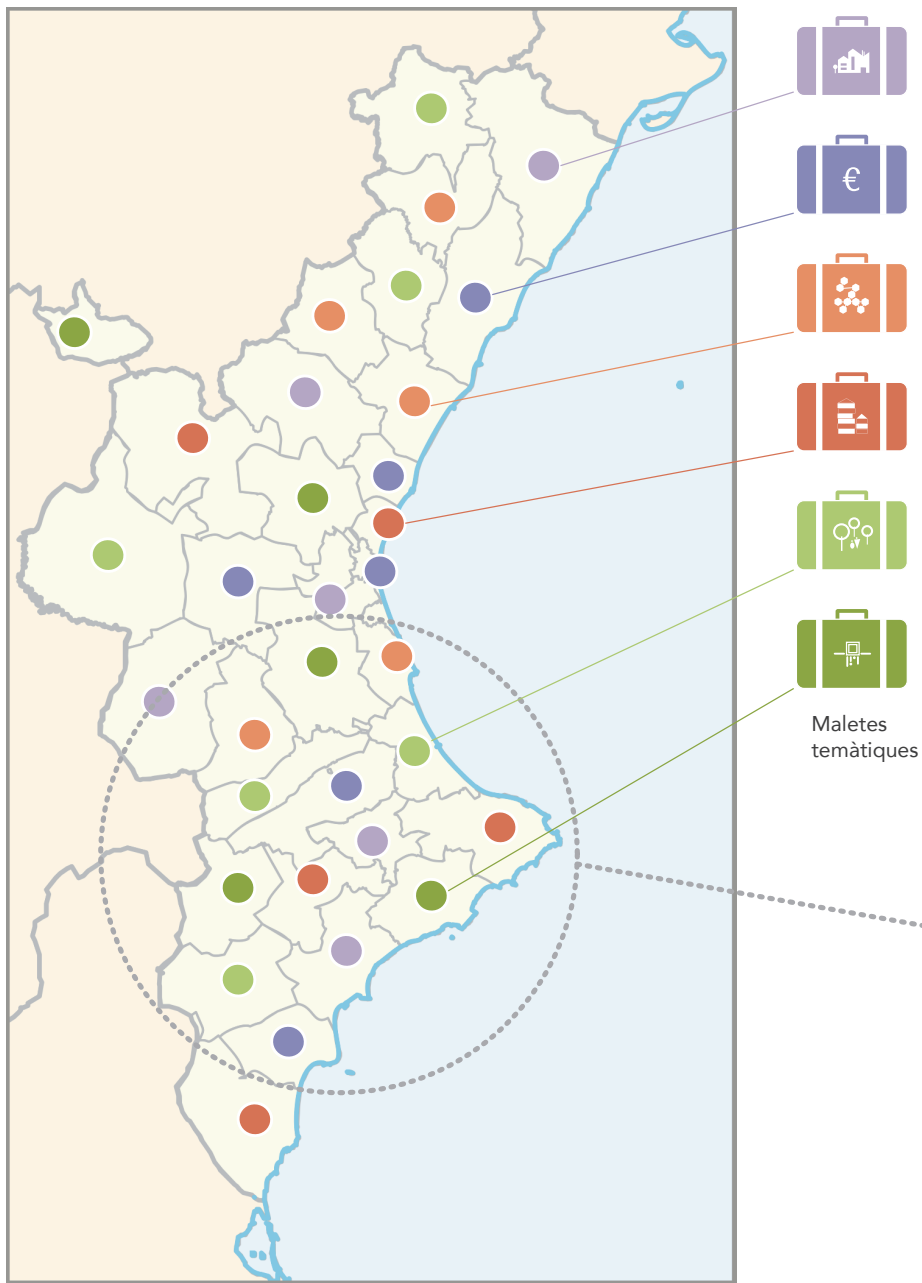
L'equip redactor de l'Agenda Urbana Valenciana rebria els resultats de cada bloc temàtic en una presentació que realitzarien de manera directa representants dels centres participants. O alternativament, els resultats podrien materialitzar-se en una exposició pública itinerant que altres agents o col·lectius vinculats a l'Agenda Urbana utilitzarien com a punt de partida de les seues reflexions, per exemple per visibilitzar la dualitat urbano-rural del territori valencià.

Per visibilitzar pedagògicament l'acció i facilitar el desplegament als centres per part de tutors o professors, els continguts a treballar es podrien materialitzar com

una “maleta” que va recorrent els centres educatius. Aquesta “maleta” contindria tots els materials necessaris per realitzar les accions: una “agenda” per omplir de continguts, documents amb instruccions i descripcions de les activitats a realitzar per edats o cursos, bolígrafs o colors per a dur-les a terme, cartografies vinculades al bloc temàtic de la seua comarca,...

El desplegament d'aquesta eina podria integrar-se al llarg d'un curs escolar, però també podria adaptar-se a format semestral o trimestral. Com a referència, s'adjunta un projecte participatiu vinculat als centres educatius de la ciutat de Barcelona. Es tracta del projecte d'Audiència Pública a les Noies i els Nois (creat l'any 1994). Amb 25 anys de recorregut, en l'edició 2020-2021 es transforma en el projecte Procés Participatiu de la Ciutadania Adolescent. Es tracta d'una iniciativa impulsada conjuntament entre l'àmbit municipal de Participació, l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona i el Consorci d'Educació de Barcelona. Tots els centres educatius dels 10 districtes de la ciutat estan convidats a participar, i han arribat a inscriure's més de 40 centres a una sola edició. El projecte es pot consultar a: <https://ajuntament.barcelona.cat/educacio/ca/audiencia-publica-de-nois-i-noies>

Independentment de la xarxa triada i de l'eina a desplegar, ha d'acomplir tres condicions: que es vincule a l'estructura de continguts de l'Agenda Urbana Valenciana; que es desplegue en tot el territori autonòmic; i que el volum de continguts que autogenera siga viable d'absorbir per l'equip redactor.

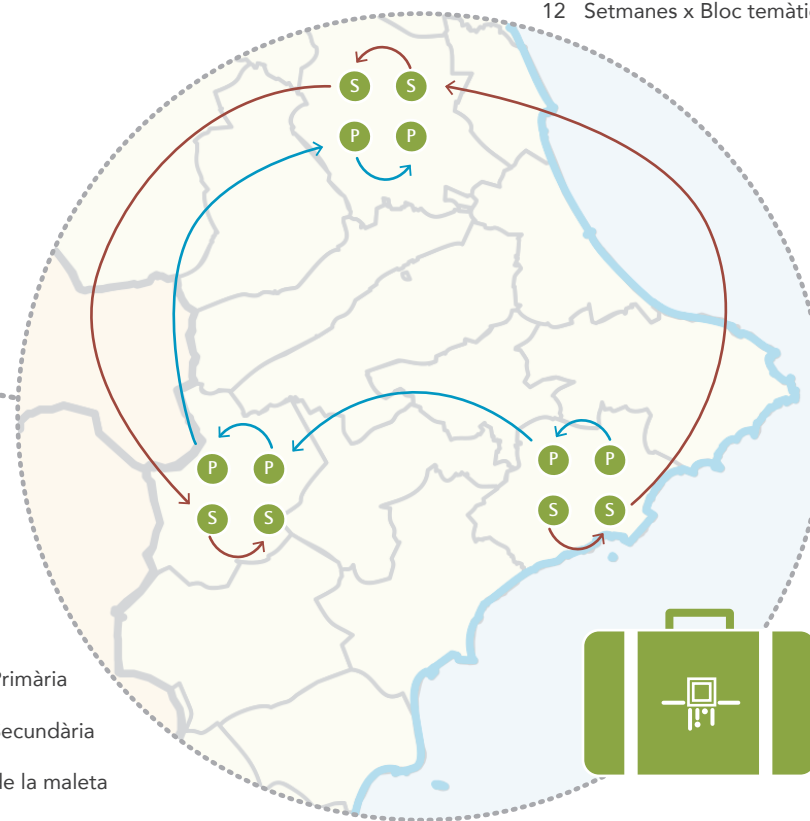
DURADA ESTIMADA

- 1 mes - Preparació
- 3 mesos - Execució
- 1 mes - Presentació

TOTAL: 5 MESOS

Permanència de la maleta

- 1 Setmanes x Centre Educatiu
- 2 Setmanes x Comarca
- 12 Setmanes x Bloc temàtic

Esquemes Aproximació a la proposta "La maleta de l'AUV"

Annex IV: materials panell d'expertes

QÜESTIONARI PRIMERA RONDA

DIMENSIÓ CONTINGUTS TEMES CRÍTICS DELS SIS BLOCS TEMÀTICS

BLOC ECONOMIA URBANA

Descripció: A l'AUV es vol tractar el desenvolupament econòmic de manera integrada, dirigit cap a la transició ecològica, fomentant models productius amb una perspectiva de sostenibilitat territorial, de proximitat i diversificada. Incorporar models de desenvolupament i de consum socialment justos. Garantir un metabolisme urbà sostenible que incorpore mecanismes basats en l'economia circular. Avançar cap a una economia resilient que responga a la prevenció front al canvi climàtic i els nous reptes socials, econòmics i de salut.

- Quina és la teva opinió sobre aquest tema, quins aspectes afegiries o destacaries? Amb quins aspectes no estaries d'acord?
- Cap a quin model econòmic i de consum cal tendir per assegurar un desenvolupament del territoris on es pose a les persones i l'interès general i als ecosistemes en el centre de l'economia generant relacions socio-laborals justes?

BLOC TERRITORI I CIUTAT

Descripció: L'AUV pretén sentar les bases per garantir l'equilibri territorial amb un desenvolupament integrat que transforme les relacions del territori cap a relacions socials i econòmiques de proximitat i complementàries. Posant en valor els paisatges, integrant el paisatge urbà i les àrees territorials i rurals contigües. Entorns urbans basats en un enfocament de perspectiva de gènere i de les cures.

- Quina és la teva opinió sobre aquest tema, quins aspectes afegiries o destacaries? Amb quins aspectes no estaries d'acord?
- Quins elements penses que defineixen la realitat de les relacions territorials a la Comunitat Valenciana? Quines característiques conté en relació a la dualitat rural-urbana i quins impactes socials, econòmics, ecològics ha generat aquest tipus de relació al territori?
- Quins tipus de desigualtats se n'adonen als entorns urbans del territori valencià?
- Quines característiques ha de tindre el model urbà valencià que fomenti la compacitat, l'equilibri urbà i la dotació de serveis bàsics diversos?

BLOC GOVERNANÇA URBANA

Descripció: L'AUV ha de fomentar la cultura de la participació i la presa de decisions de baix cap a dalt, creant i millorant els canals de participació tant dins de les institucions com cap a fora, abogant per la transparència i la rendició de comptes.

- Quina és la teva opinió sobre aquest tema, quins aspectes afegiries o destacaries? Amb quins aspectes no estaries d'acord?
- Quins instruments s'han de definir per a establir un model de governança alineat amb els objectius de la Agenda 2030?
- Com es pot millorar la participació ciutadana en la presa de decisions en les polítiques públiques?

BLOC QUALITAT URBANA I SALUT

Descripció: L'AUV vol anar cap a un model de ciutat de les cures, adaptant els entorns urbans a les diferents etapes en el cicle vital, promovent el benestar de tothom i l'equitat a les ciutats.

- Quina és la teva opinió sobre aquest tema, quins aspectes afegiries, destacaries. Sobre quins aspectes no estaries d'acord?.
- Per tal de fomentar l'autonomia i incloure el factor de salut ambiental, quins elements dels serveis ecosistèmics existents al territori es poden aprofitar als entorns urbans?
- Tenim al territori valencià capacitat per fomentar dissenys urbans inclusius atenen a la diversitat funcional i als diferents cicles de vida?
- Quin ha de ser el disseny de les ciutats que aborde els reptes derivats del escenari de l'emergència sanitària?

BLOC DRET A LA CIUTAT I HABITATGE

Descripció: L'AUV ha de garantir el dret a disposar d'un habitatge digne i adequat així com promoure l'accés universal a un habitatge adequat. Incorporar el concepte de resiliència habitacional que reduïska l'impacte que té per a la salut els riscos derivats pel canvi climàtic. Enfortiment de l'acció pública amb caràcter o dimensió urbana.

- Quina és la teva opinió sobre aquest tema, quins aspectes afegiries, destacaries? Amb quins aspectes no estaries d'acord?
- Quines mesures cal dur a terme per reduir la desigualtat, el risc de pobresa i l'exclusió social a les ciutats?
- Quins impediments existeixen per erradicar la segregació espacial?
- Estan els nostres entorns urbans en disposició de garantir el dret a la ciutat?

BLOC CIUTAT CONNECTADA

- Descripció: L'AUV ha d'abordar des d'una perspectiva crítica el problema de la mobilitat a les ciutats i les seues conseqüències. L'AUV ha de cercar com fer que tant les noves tecnologies com l'acumulació de dades o big data impacten positivament en el desenvolupament sostenible de les ciutats, del sector de la producció i de l'economia des d'una vessant mediambiental.
- Quina és la teva opinió sobre aquest tema, quins aspectes afegiries, destacaries? Amb quins aspectes no estaries d'acord?
- Estan preparats els entorns urbans per absorbir els canvis tecnològics?
- Quins tipus de TICs són les més adients per avançar cap a un desenvolupament territorial sostenible i integrat?
- Quin diagnòstic fas sobre la situació de la mobilitat al territori valencià? Quins elements impacten de manera negativa i positiva?
- Quins instruments poden fomentar un model de mobilitat sostenible alineat amb la Agenda 2030?

DIMENSIÓ METODOLOGIA I PROCEDIMENT

- Quina estructura de governança s'ha de generar per a la fase de redacció de la AUV i quins agents cal implicar?
- De quina manera creus que es pot garantir que la redacció de l'AUV estiga vinculada a les necessitats reals de les persones i els territoris? Com imagines la participació ciutadana a un procés d'aquest abast territorial?
- Quins serien els instruments fonamentals a posar en marxa per garantir una bona governança de l'AUV? Amb quina representació territorial treballaríem?
- Quin hauria de ser el model de governança per a la implementació de l'AUV als municipis? En quines escales del territori l'hauríem de posar en marxa?
- L'AUV ha de comptar amb un document de governança de l'Agenda que siga fulla de ruta als municipis. Quins instruments creus pertinents per garantir que estiga el més consensuat possible per tots els agents del territori?
- Quins mecanismes cal tindre en compte al procés d'implementació de l'AUV per tal de garantir l'accés obert a les dades i la informació que es vaja acumulant?
- Com ha de ser la comunicació amb els agents implicats? I la comunicació amb la resta de població? Quins suports comunicatius creus son els més adients per a mantenir una bona difusió del procés de l'AUV?

Panell d'expertes per l'Agenda Urbana Valenciana - 2na ronda

En primer lloc volem agrair la participació i esforç de totes les persones participants al panell, les aportacions han sigut molt diverses i interessants. Amb la informació proveïda als qüestionaris de la Ronda 1 d'aquest panell i sumats al treball previ de l'equip coordinador, s'ha procedit a una redacció més concreta de cada un dels temes proposats. Aquesta redacció implica, per tal d'aconseguir eixa concreció, fer ajustos entre totes les opinions mostrades per tal d'aconseguir un document consolidat que intenta reflectir totes les sensibilitats exposades.

A la part dels temes crítics hem establert una petita conceptualització inicial seguida d'una sèrie d'elements que la desenvolupen. Volem clarificar que en aquest procés de treball NO ESTEM REDACTANT L'AGENDA URBANA VALENCIANA, sols estem definint un marc conceptual i de continguts que ha de ser general i que es desenvoluparà en la redacció de l'Agenda per part de l'equip que guanya la licitació que es farà a tal efecte.

A la part de metodologia hem agrupat per punts les aportacions del panell per tal de fer els ajustos necessaris al procediment definit per l'equip coordinador. En aquest moment del procés el que es pretén és dissenyar un esquelet metodològic al que s'ajusten les diferents propostes que concuren la redacció de l'Agenda.

El que se us demana en aquesta fase és llegir aquesta redacció amb deteniment i indicar el vostre nivell d'acord amb els continguts, i si ho veieu necessari, alguna modificació o ampliació del que s'ha redactat.

NOTA ADDICIONAL: a l'adreça electrònica que vos demanem, vos arribarà un email amb un enllaç, amb el qual podeu tornar a editar o completar les respostes de la vostra enquesta en qualsevol moment (fins al 30 d'octubre). Per a tenir aquesta possibilitat, heu d'arribar primer fins al final de l'enquesta i prémer a "enviar".

* Obligatòria

1. Adreça electrònica *

---

2. Nom i cognoms: *

Necessitem aquestes dades a nivell logístic d'organització de respostes, però cap de les vostres observacions o puntualitzacions s'associarà al vostre nom en la redacció final dels continguts.

Economia Urbana

L'Agenda Urbana Valenciana ha de provocar un canvi de base del model que es centre en l'escala humana del desenvolupament econòmic i en que aquest siga equitatiu, solidari i sostenible. Alguns elements a desenvolupar per aquest canvi serien:

- Basar l'economia urbana en un model de ciutat compacta i policèntrica amb una barreja d'usos que permeta desenvolupar la majoria de les activitats quotidianes en un entorn de proximitat que evite la dependència del desplaçament motoritzat.

- Establir esquemes de Desenvolupament Local Integrat en base a les capacitats i necessitats dels territoris i de les persones que els habiten, però també en base a oportunitats de canvi i urgències que provoca la crisi ambiental i social, per tal d'establir estructures econòmiques diversificades i multisectorials que puguin ser capdavanteres en I+R+I i en la col·laboració entre sector públic i privat en base a processos de compra pública innovadora.

- Aquest esquema de Desenvolupament Local Integrat deuria tenir una visió territorial supramunicipal, probablement a escala comarcal, per a que les polítiques definides puguin tenir impacte real al territori i generar situacions harmòniques que superen les dependències i desigualtats entre espais urbans i no-urbans, generant entorns sostenibles a nivell econòmic, social i ambiental (barris, pobles...).

- La finalitat d'aquest model, enfocat en la sostenibilitat, implicaria necessàriament mesures potents contra el canvi climàtic que acceleren la descarbonització de l'economia fent un ús molt més eficient de l'energia i apostant clarament per l'economia circular en tot el procés de producció-consum-residus. Aquesta aposta s'ha de materialitzar en el curt termini i estar totalment alineada amb l'European Green Deal.

- La diversificació del model econòmic suposarà una recuperació i posada en valor de sectors econòmics com el sector industrial, enfocat a les indústries verdes, i el sector primari, enfocat a la producció ecològica, donat que tots dos tenen un gran impacte a nivell territorial així com a les possibilitats de promoure un consum de proximitat real. Aquesta diversificació multisectorial implica també, de manera ineludible, una reflexió sobre el sector turístic i la potenciació amb recursos de sectors complementaris com el cultural, o de sectors emergents com el que puga sorgir a partir de les Solucions Basades en Natura. D'aquesta reflexió global es podran extreure noves propostes d'economia social, nous nínxols laborals i noves eines innovadores.

- Tota aquesta conceptualització d'un nou model d'economia és fonamental que no perda de vista l'obligació de ser assequible i de beneficiar a tota la societat, per tant necessitarà dotar de recursos als serveis públics per tal de garantir un model inclusiu amb una forta capacitat conciliadora, que entenga un sistema local de cures com un d'eixos serveis públics bàsics.

- Per poder aprofitar el potencial de canvi que promoga l'Agenda Urbana Valenciana serà imprescindible acompanyar-la d'un important component de formació per tal de tenir una societat i uns professionals capacitats per desenvolupar les eines, processos i recerca necessària per aquest nou model d'economia urbana.

3. QUIN ÉS EL TEU NIVELL D'ACORD AMB EL QUE ACABES DE LLEGIR? *

Maqueu només un oval.

1   2   3   4   5

Gens d'acord   Molt d'acord

4. VOLS FER ALGUN ALTRA APORTACIÓ O PUNTUALITZACIÓ PER A INCREMENTAR EL TEU NIVELL D'ACORD?

Territori i ciutat

L'Agenda Urbana Valenciana pretén assentar les bases per garantir l'equilibri territorial amb un desenvolupament integrat que transforme les relacions del territori cap a relacions socials, econòmiques, ecològiques, culturals de proximitat i complementàries, amb una visió global, holística i integrada del concepte de territori. Els elements articuladors d'aquest àmbit temàtic són els següents:

- Tindre els ODS com marc de referència del model de desenvolupament territorial per garantir uns paràmetres equitatius de benestar en el procés de planificació estratègic del territori.

- Tendir cap a un model territorial que afavorisca la cohesió i vertebració de tots els serveis, incorporant una gestió estratègica i coordinada, afavorint eines de governança territorial multinivell i multisectorial. Incorporar al model de desenvolupament territorial indicadors d'anàlisi que mesuren aspectes diversos propis de les realitats territorials complexes (indicadors de pobresa, salut, innovació, impacte climàtic...).

- Enfortir un sistema territorial valencià policèntric, amb un gran nombre de ciutats mitjanes ben distribuïdes en el territori que siguen capaces d'organitzar el territori. Equilibrant centralitats urbanes i aconseguint relacions de complementarietat, evitant la segregació i les desigualtats socials en el territori, sent motor d'una nova ruralitat. En aquest sentit, metodològicament seria interessant implementar les mesures des d'una perspectiva que afavorisca la governança als territoris amb una major cooperació intermunicipal i planificació estratègica a escala supramunicipal.

- Integrar el paisatge urbà i les àrees territorials i rurals contigües amb instruments que contribuïsquen a mantindre el valor del capital natural i milloren les infraestructures de suport de la biodiversitat. Que siga la infraestructura verda i blava un element clau per establir relacions als territoris. Una dotació de serveis que incorpore nous serveis derivats dels nous reptes actuals: que mitiguen l'impacte climàtic, ecosistèmics, de biodiversitat, de connexió, de foment de la governança; etc.

- Model urbà basat en la compacitat, la complexitat, la diversitat i la adaptabilitat on les persones estan al centre de les polítiques urbanes. A partir de la integració d'usos i funcions en les diferents escales d'intervenció, garantint un desenvolupament equilibrat de l'estructura social.

- Tendir cap a les ciutats compactes que primen la regeneració i re-densificació dels centres urbans reduint o evitant el creixement desmesurat de les ciutats. Instruments d'ordenació que faciliten la cohesió del territori i de les trames urbanes. Potenciar la rehabilitació i la regeneració, el tractament sostenible dels espais en desús pensant en fer barri dins de les ciutats.

- La resiliència urbana ha de servir com instrument per a una gestió dinàmica on les persones i les seves transformacions són el centre d'eixa renovació, la ciutat ha de saber adaptar-se als canvis poblacionals, culturals, socials propis de les societats actuals.

- Facilitar infraestructures mediambientalment sostenibles amb l'aprofitament actiu dels recursos energètics renovables. Incorporar serveis de caràcter ecològic a les trames urbanes com a garantia per reduir l'impacte mediambiental que es produeix a les ciutats, mentre incorporem a la vida quotidiana relacions humanes centrades en la sostenibilitat.

- Desenvolupar mecanismes que puguen pal·liar i/o evitar els efectes negatius dels processos de regeneració urbanística, evitant l'elitització de la vivenda i garantint l'accés. S'ha de tendir cap a un procés de reconversió de la ciutat consolidada que possibilita la densitat amb criteri social.

- Posar la persona al centre de l'agenda, i des d'aquí, construir un model urbà sostenible ambiental, econòmic i socialment. Un model urbà que sigui proactiu en la cerca del benestar global de la persona, per tant, que l'hi garanteixi protecció i confort climàtic i que permeta espais d'interacció social amplis i accessibles. De la mateixa manera, proposar un enfocament que incloga valors com la cooperació i la solidaritat.

8. VOLS FER ALGUN ALTRA APORTACIÓ O PUNTUALITZACIÓ PER A INCREMENTAR EL TEU NIVELL D'ACORD?

Qualitat
urbana
i salut

L'Agenda Urbana Valenciana vol anar cap a un model de ciutat de les cures com element central de la qualitat urbana, adaptant els entorns urbans a les diferents etapes en el cicle vital, promovent el benestar de tothom i l'equitat a les ciutats. Els elements que desenvolupen aquesta àrea són els següents:

- Foment de la ciutat saludable atenen a tres components; el físic incorporant infraestructura verda i serveis ecosistèmics a l'interior de les ciutats i com eixos de relació entre barris, el cognitiu incorporant i integrant la diversitat als espais urbans i el socioemocional generant espais públics relacionals, reconeguts per tothom que faciliten establir xarxes socials de proximitat.
- Incorporar al disseny urbà el factor de salut ambiental com eina per tal de reduir els riscos que tenen per a la salut les problemàtiques mediambientals a l'àmbit urbà (illes de calor, estrès hídric, pol·lució, sorolls...).
- Fomentar eines d'anàlisi i xarxes de informació en salut i benestar urbà als barris i aplicar solucions basades en la natura que donen respostes adaptades a cada territori.
- L'àmbit de la salut vinculat de manera transversal a totes les polítiques públiques i la necessitat d'emprar el marc de ciutat saludable en la concepció del model urbà integrant la natura al funcionament de la ciutat.
- Fer polítiques de salut basades en la prevenció i en el foment d'hàbits de vida saludable de caràcter comunitari. Fomentar eines com plans de salut comunitària, espais de formació en salut preventiva o escoles de vida saludable com espais d'aprenentatge i d'enfortiment de xarxes de barri que atenguen a les cures.
- Planificar des d'un disseny que incorpore altres perspectives (salut, social, de les cures, culturals...), amb un resultat que pose en valor l'escala humana, integral i equitatiu. Que es fomenti la proximitat i la solidaritat interurbana compartint recursos i establint relacions més cooperatives als territoris.
- Tendir cap a ciutats dels "15 minuts caminant" on hi ha una redistribució equitativa i diversa d'usos, serveis, equipaments, espais de treball... propera i connectada. Que permeta l'accés i les relacions quotidianes de proximitat fomentant relacions basades en les cures.
- Potenciar espais de proximitat amb productes que es produeixen en un radi relativament pròxim, però que també tenen a veure amb l'estacionalitat i la qualitat. Redueixen les emissions relacionades amb el transport de mercaderies, la petjada ecològica, la contaminació i l'emissió de gasos d'efecte hivernacle.

9. QUIN ÉS EL TEU NIVELL D'ACORD AMB EL QUE ACABES DE LLEGIR? *

Maqueu només un oval.

1	2	3	4	5	
Gens d'acord	☐	☐	☐	☐	☐ Molt d'acord

10. VOLS FER ALGUN ALTRA APORTACIÓ O PUNTUALITZACIÓ PER A INCREMENTAR EL TEU NIVELL D'ACORD?

Dret a la ciutat

L'Agenda Urbana Valenciana ha d'establir els protocols i polítiques per tal de garantir el dret a la ciutat i l'habitatge com un element vertebrador de les polítiques redistributives i de justícia social enfocades a la millora de les condicions de vida. Els elements que donen l'abast d'aquest tema i sobre els que s'haurà de treballar la redacció de l'agenda són:

- Incrementar el parc d'habitatge públic, tant fent ús de la promoció pública directa com establint reserves a les promocions privades. Aquests habitatges han de contemplar noves formes de tinença i fer una aposta clara pel lloguer públic. Un altre element important per a aquesta política d'habitatge públic serà que done cobertura als col·lectius més vulnerables de la societat com persones joves, gent gran, famílies monomarentals i monoparentals, persones sense sostre... Tenir capacitat per dur a terme aquestes polítiques implica aconseguir sòl públic que permeta equilibrar el mercat i també tenir estructures de gestió local pública del sòl i l'habitatge.

- Promoure polítiques per a la renovació del parc de vivendes, gran part del qual es troba envellit i no compleix amb les mesures d'accessibilitat, sostenibilitat i confort exigibles. Aquesta rehabilitació d'habitatges ha de combinar-se amb polítiques actives per al canvi d'usos d'espai infrautilitzats i per la intermediació pública per tal de disminuir els habitatges buits. La recuperació de tot aquests catàleg d'espais suposaria una reducció de l'obra nova que tindria també un impacte important en la millora del mediambient i la reducció d'emissions.

- Amb l'Agenda Urbana s'ha d'aconseguir que el territori deixi de ser generador de desigualtats i lluitar de manera ferma contra la segregació, evitant desenvolupaments que puguin provocar la creació de guetos i/o que incrementen la suburbanització. Mantenir una ciutat compacta amb diversitat d'usos, de rendes, d'edats... genera condicions per a la millora de la qualitat de vida. Aquest dret a la ciutat ha de ser també un dret a la proximitat.

- Les polítiques encaminades a promoure el dret a la ciutat han de tenir molt en compte el context local al que es desenvoluparan i definir implementacions concretes contra les problemàtiques específiques que vulguen afrontar. També han de tenir present la relació amb les persones que habiten la ciutat, entendre les diferències i necessitats en relació al cicle de vida, el gènere, les capacitats físiques... i promoure un dret a la ciutat inclusiu.

- Ja hem comentat la importància del lloguer públic com a dimensió del dret a la ciutat que, a banda, pot tenir influència en els preus del lloguer global. S'ha de regular el preu dels lloguers com a estratègia i salvaguarda que impedisca l'expulsió d'habitants de certes parts de la ciutat que puguin estar immerses en processos de gentrificació. També formaria part d'aquesta salvaguarda la definició de mesures que impidiren l'especulació i garantiren que les plusvàlues de les actuacions tinguen també repercussió social.

- El dret a la ciutat no és exclusivament dret a l'habitatge i ha de tenir en compte les dimensions d'accés a espai públic de qualitat i a béns i serveis públics i comunitaris, sent aquesta una estratègia redistributiva que fomenta la igualtat d'oportunitats.

- S'hauran de definir ferramentes pròpies per pal·liar situacions de desigualtat existents com ara els Plans de Barri als que dissenyar inversions que equilibren els territoris.

- Enfortir les xarxes d'entitats socials i promoure la governança participativa és fonamental per a una integració completa als espais que s'habiten.

- Encara que hem parlat tota l'estona de dret a la ciutat, és fonamental entendre que aquesta referència teòrica s'ha de prendre ara amb visió territorial, és un dret al territori que afecta a espais urbans i rurals per igual.

- Tots aquests elements necessiten d'una coordinació estreta entre les diferents administracions que tenen competències en aquesta matèria, per tant l'Agenda Urbana Valenciana ha de buscar eixos elements de coordinació.

11. QUIN ÉS EL TEU NIVELL D'ACORD AMB EL QUE ACABES DE LLEGIR? *

Maqueu només un oval.

	1	2	3	4	5	
Gens d'acord	☐	☐	☐	☐	☐	Molt d'acord

12. VOLS FER ALGUN ALTRA APORTACIÓ O PUNTUALITZACIÓ PER A INCREMENTAR EL TEU NIVELL D'ACORD?

Ciutat connectada

Entenent la connectivitat des de les seves vessants física i tecnològica, l'Agenda Urbana Valenciana ha d'abordar el problema de la mobilitat a les ciutats i les seues conseqüències i cercar com fer que les noves tecnologies impacten positivament en el desenvolupament sostenible de les ciutats, del sector de la producció i de l'economia des d'una perspectiva de sostenibilitat mediambiental. Els elements que integren i dimensionen aquesta àrea són els següents:

- Canvi de model de mobilitat que comporta millores al territori reduint l'impacte mediambiental (gasos d'efecte hivernacle), facilitar l'accés no motoritzat als llocs de treball, reduir la despesa econòmica en transport d'ús privat, potenciant la intermodalitat i generant nodes d'interconnexió, incrementant els serveis de transport públic amb una xarxa d'infraestructures adequada i de qualitat.

- Abordar des d'una perspectiva crítica el problema de la mobilitat a les ciutats i les seues conseqüències, entre les quals se situa el declivi de l'espai públic i la falta de qualitat de la vida urbana. Planificació de la mobilitat acord amb les necessitats del territori. Incorporar a la planificació urbana xarxes d'infraestructura verda com a mode de connexió interurbana lleugera, de tipus tova.

- Utilitzar la tecnologia per a millorar les condicions de vida, influint en diversos àmbits com el mediambiental, econòmic, governança.... Dissenyar eines que fomenten l'aprenentatge a la ciutadania per a un ús adequat de les noves tecnologies. Alhora que incorporem tecnologies que impacten positivament en el desenvolupament sostenible de les ciutats i fomenten l'ús d'energies alternatives.

- Eines digitals de planificació que faciliten l'accés i la participació. Les ciutats han d'impulsar els canvis organitzatius i tecnològics necessaris per a gestionar i governar les dades que generen. Anar cap a una cultura del open data que ajude a millorar els serveis públics, tant com la presa de decisions i anar cap a processos emergents d'innovació social urbana.

- La digitalització dels nous planejaments per fomentar un urbanisme més àgil i estratègic, de barris i de carrers, que faça un ús democràtic de les noves tecnologies. Dinàmic i atent als canvis.

- Augment de la connexió digital entre l'administració autonòmica i les administracions locals en relació a la gestió d'atenció ciutadana i reducció de tràmits. Establir eines per saber adaptar el mercat laboral als nous canvis de la societat del coneixement i del saber per tal de generar nous models de treball al territori.

13. QUIN ÉS EL TEU NIVELL D'ACORD AMB EL QUE ACABES DE LLEGIR? *

Maqueu només un oval.

	1	2	3	4	5	
Gens d'acord	☐	☐	☐	☐	☐	Molt d'acord

14. VOLS FER ALGUN ALTRA APORTACIÓ O PUNTUALITZACIÓ PER A INCREMENTAR EL TEU NIVELL D'ACORD?

Metodologia i procediment

La definició de la metodologia i el procediment de treball exposat per les persones expertes implica els següents punts d'acció:

- Incloure al procés estructures de participació existents i posar-les en valor.
- El procés participatiu i de redacció de l'Agenda Urbana Valenciana ha de definir espais d'informació i transparència del projecte i crear la seva pròpia narrativa vinculada també a la formació i la pedagogia.
- S'ha de definir un mapa d'agents a implicar i definir quins seran els canals adaptats a eixa xarxa per tal d'informar i participar.
- El procés ha de tenir diferents escales territorials i una perspectiva multisectorial que facilite la col·laboració entre agents en una estratègia de governança oberta.
- La metodologia ha d'incloure retorns dels progressos que incloquen tant la part tècnica com els compromisos polítics.
- El procés ha de dissenyar diferents debats i espais de reflexió a les escales i temàtiques que definisca i vincular-se no sols al disseny sinó també a la implementació i el seguiment.
- Aquesta governança i seguiment es faran en base a Plans d'Acció que inclouran els avanços esperats i indicadors d'avaluació.
- Al moment sanitari actual s'ha de tenir molt present la possibilitat de que el procés tinga una vessant digital.
- La redacció ha de basar-se també en un diagnòstic de dades que ens done la fotografia de la situació inicial.
- L'estratègia de la participació ha de garantir que es tinguen en compte les opinions i necessitats dels col·lectius més vulnerables.
- El procés ha d'atendre a les diferents tipologies que caracteritzen el territori valencià: municipis grans, mitjans, diputacions, comarques i mancomunitats.
- Les dades que genere el procés de redacció hauran de ser obertes i d'accés públic i es tractaran de manera pedagògica per que siguen comprensibles per la ciutadania.
- El procés de participació i redacció dissenyarà espais de coordinació y retroalimentació.

15. QUIN ÉS EL TEU NIVELL D'ACORD AMB EL QUE ACABES DE LLEGIR? *

Maqueu només un oval.

	1	2	3	4	5	
Gens d'acord	☐	☐	☐	☐	☐	Molt d'acord

16. VOLS FER ALGUN ALTRA APORTACIÓ O PUNTUALITZACIÓ PER A INCREMENTAR EL TEU NIVELL D'ACORD?

Google no ha creat ni aprovat aquest contingut.

Google Formularis

Annex V: marc exploratiu i bibliografia

Marc exploratiu: documents i eines estratègiques

tipus d'instrument	identificador	utilitat per a l'Agenda Urbana Valenciana
DOCUMENTS PREVIS	Document Alcem-nos. Acord social per a la recuperació.	MARC DE COHERÈNCIA (document que marca les directrius de desenvolupament al territori en clau de salut, cures, inclusió social alineat amb els ODS. MARC D'IMPLEMENTACIÓ (articulació social i consens dels objectius a portar a terme). http://infocoronavirus.gva.es/es/recuperacio
	Mapa de seguiment de la consecució dels ODS en la Comunitat Valenciana.	SISTEMA D'INDICADORS I ACCIONS IMPLEMENTADES http://cooperaciovalenciana.gva.es/documents/164015995/165162558/MAPA+LINEA+DE+BASE.pdf/eb20f08e-b58a-4497-b883-cd29ad273b6a
	Articulació, implantació i compromisos per al compliment de l'agenda 2030 i els ODS en la Comunitat Valenciana.	DETECCIÓ DE ZONES GRISES: Poca transversalitat dels ODS en les Conselleries. Tot el pes en la Conselleria de transparència, cooperació i participació. MARC D'IMPLEMENTACIÓ: (en les diferents escales quals han sigut les seues estratègies a l'hora d'implementar els ODS) http://cooperaciovalenciana.gva.es/documents/164015995/166846035/Alianza+por+la+Solidaridad.+Abril+2018/6929ded4-e400-4be9-b4fe-b285515bb27e
	Els ODS en els pressupostos de la Generalitat de 2018.	MARC DE COHERÈNCIA (document que connecta polítiques a nivell de la Generalitat amb els ODS). Pot servir per a extraure documents base per al marc de coherència per exemple Nova Llei de Turisme, la Renda Garantida Ciutadana...). http://cooperaciovalenciana.gva.es/documents/164015995/165197540/Los+ODS+en+los+presupuestos+de+la+Generalitat+Valenciana+2018/8e11f51b-caf2-446d-b5da-69d1d7a5259b

NORMATIVA EN RELACIÓ A L'AUV	Llei canvi climàtic 2020	MARC DE REFERÈNCIA CV: Aquesta normativa que parteix del Pla Nacional Integral d'Energia i Clima.
	DECRET LLEI 14/2020, de 7 d'agost, del Consell, de mesures per a accelerar la implantació d'instal·lacions per a l'aprofitament de les energies renovables per l'emergència climàtica i la necessitat de la urgent reactivació econòmica.	MARC DE COHERÈNCIA: Garantir la coherència entre la normativa a aplicar en l'aprofitament de les energies renovables i les estratègies de mitigació del canvi climàtic, els ODS, així com els diversos instruments d'ordenació del territori.
	LLEI 5-2014, de 25 de juliol, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Paisatge de la Comunitat Valenciana (modificació 2019).	MARC DE REFERÈNCIA: regula tots els instruments d'ordenació i gestió que tinguen una projecció espacial sota una nova perspectiva, amb la introducció dels aspectes ambientals i territorials. A l'article 13 incorpora la Cohesió social, la perspectiva de gènere i l'urbanisme.

PLANS I PROGRAMES EN RELACIÓ A L'AUV	Estratègia valenciana de canvi climàtic i energia 2030.	MARC DE REFERÈNCIA: Instrument que ha de coordinar un pla estratègic d'acció amb mesures fins al 2030. MARC DE COHERÈNCIA: Alineament clima, energia i polítiques ambientals (UE-NNUU).
	Pla Director d'energies renovables.	MARC DE COHERÈNCIA: Instrument que ha de definir les àrees de desenvolupament prioritari per plantejar la instal·lació de renovables.
	Estratègia Territorial Comunitat Valenciana 2030	MARC DE REFERÈNCIA CV: Full de ruta per a ordenar i planificar el nostre territori durant els pròxims 20 anys. http://politicaterritorial.gva.es/documents/20551069/91101391/ETCV+libro+sint/ba5f8cc9-72ce-4de6-b9f0-7a6a9b440273?version=1.0
	PATIVEL	MARC DE REFERÈNCIA: Instrument d'ordenació del territori previst en la LOTUP que millore el planejament de la infraestructura verda al litoral i amb una perspectiva mediambiental. http://politicaterritorial.gva.es/va/web/planificacion-territorial-e-infraestructura-verde/plan-de-accion-territorial-de-la-infraestructura-verde-del-litoral
	Cartografies temàtiques, en el marc de les estratègies de mitigació i adaptació del territori a l'efecte del canvi climàtic.	MARC DE REFERÈNCIA: La Direcció General de Política Territorial i Paisatge de la Generalitat Valenciana està impulsant cartografies vinculades a la planificació i gestió de la infraestructura verda del territori i es van generant progressivament. Deixem la referència de la Cartografia territorial dels sòls crítics per a la recàrrega d'aqüífers a la Comunitat Valenciana: http://politicaterritorial.gva.es/va/web/planificacion-territorial-e-infraestructura-verde/rearrega-d-aquifers S'hauran de consultar les cartografies existents més endavant, tant en el web de la Generalitat (http://politicaterritorial.gva.es/va/web/planificacion-territorial-e-infraestructura-verde) o al web de l'Institut Cartogràfic Valencià (http://www.icv.gva.es/va/).

ALTRES INSTRUMENTS	Pacte de les Alcaldies	Pacte lligat al marc polític de la UE en matèria de clima i energia.
	Pacte de les Alcaldies pel Clima i l'Energia	Pacte lligat al marc polític de la UE en matèria de clima i energia. Les alcaldies adherides han de preparar un Pla d'Acció per al Clima i l'Energia Sostenible. Coordinat amb la Diputació de València.
	Set per introduir la perspectiva de gènere en els instruments urbanístics	Eina per tal d'integrar l'enfocament de gènere en totes les fases del procés urbanístic. http://politicaterritorial.gva.es/documents/168489756/0/SET_vlc_link.pdf/9dddfa0e-58af-461c-aec6-bd616507502b
	Full de ruta Agenda 2030 dels ODS a la C. Valenciana.	Instrument per incorporar els ODS als municipis valencians.
	Impulsar Aliances per al Desenvolupament Sostenible en la Comunitat Valenciana per a la consecució de l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible	Marc de consens ONGs i societat civil organitzada.
ORGANISMES PREVIS	Alto Consejo Consultivo para el Desarrollo de la Agenda 2030.	Òrgan Tècnic d'assessorament a la presidència de la Generalitat per al disseny de la planificació estratègica en els ODS 2030.
	Càtedra Municipis Sostenibles. Càtedra Canvi Climàtic	Òrgans de consulta i investigació de la UPV.
	Alianza de Ciudades por el Desarrollo Sostenible.	Instrument de governança a escala municipal.
	Agencia Valenciana de Canvi Climàtic	Òrgan de treball que s'ha d'implementar amb la Llei del Canvi Climàtic.(encara sense funcionament)
	Consell Assessor i de Participació del Medi Ambient (CAPMA)	Òrgan assessor on participen institucions i entitats públiques i privades en matèria de medi ambient.

Bibliografia:

AGENDA URBANA ANDALUCIA, 2018. Document complet:

https://www.juntadeandalucia.es/export/drupaljda/agenda_urbana_andalucia_2030_0.pdf

AGENDA URBANA CATALUNYA, 2020. Document sintètic:

<http://agendaurbanacatalunya.cat/wp-content/uploads/2019/02/Document-sint%C3%A8tic-AUC-1-201902-1.pdf>

AGENDA URBANA ESPAÑOLA, 2019. Document complet:

<https://apps.fomento.gob.es/CVP/detallepublicacion.aspx?idpub=BAW061>

AGENDA URBANA EUROPEA, 2016. Informació general i Pacte d'Amsterdam

<https://ec.europa.eu/futurium/en/content/pact-amsterdam>

AGENDA URBANA EXTREMADURA, 2019. Document sintètic:

http://sitex.gobex.es/SITEX/files/auex/AUE-LOTUS_03.pdf

AGENDA URBANA PAIS VASCO, 2019. Document complet:

https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/bultzatu_2050/es_def/adjuntos/bultzatu_2050/agenda_u_es.pdf

"Agendas urbanas y Hábitat III", VVAA, Revista CyTEC. Vol. XLIX. Cuarta época N° 191 primavera 2017. Recuperat de:

<https://recyt.fecyt.es/index.php/CyTET/issue/view/3677>

"Acord del Botànic". Juny 2015. Recuperat de:

<http://www.gvaoberta.gva.es/documents/7843050/165320114/Acord+del+Bot%C3%A0nic.pdf/da51c570-fe35-4dc4-be0b-7177ec741fa4>

”Borrador Estrategia Valenciana y Cambio Climático”. 2020. Generalitat Valenciana. Recuperado de:

<http://www.agroambient.gva.es/documents/162218839/168956104/Estrategia+Valenciana+de+Cambio+Clim%C3%A1tico+y+Energ%C3%ADa+2030.pdf/f95f5004-ff63-4370-9773-5f07c15410b9>

”Borrador Ley cambio climático”: 2020. Generalitat Valenciana

”Síntesis Estratègia Territorial Comunitat Valenciana 2030”. 2012. Generalitat Valenciana. Recuperat de:

<http://politicaterritorial.gva.es/documents/20551069/91101391/ETCV+libro+sint/ba5f8cc9-72ce-4de6-b9f0-7a6a9b440273?version=1.0>

Plan de Acción para la implementación de la Agenda 2030. Ministeri d’assumptes exteriors, Unió Europea i Cooperació.

Govern d’Espanya. Recuperat de:

<http://www.exteriores.gob.es/Portal/es/SalaDePrensa/Multimedia/Publicaciones/Documents/PLAN%20DE%20ACCION%20PARA%20LA%20IMPLEMENTACION%20DE%20LA%20AGENDA%202030.pdf>

Estratègies socials per al territori i els espais lliures

*estel, SCCL

@plaestel

info@plaestel.org

www.plaestel.org

Carrer de la Creueta 119, baixos esquerra

08202 - Sabadell (el Vallès)

+34 93 745 065

monoD_estudio

@monodestudio

monodestudio@gmail.com

www.monodestudio.es

03420 - Castalla (l'Alcoià)

+34 656 898 392

estratègies socials per al territori i els espais lliures, 2020
